

БЕДАРАК ЙЎҚОЛГАНМИ?

Фуқаро Р.Басирова дунёда ҳеч бир инсон изсиз йўқолиб қолмаслиги, бунинг учун албатта, бирон бир сабаб бўлишини яхши билганлиги боис, ўгли бедарак йўқолганлигини эшитиб тушқунликка тушиб қолди. Аммо буни тасдиқловчи ҳужжатни кўргач эса...

3
бет

ЮРАКЛАРДАГИ ЧАНДИК

...саводдан тушаётган даромадга нисбатан унга жуда кам маош тўлаётгандай, унинг хизматларига етарли баҳо бермаётгандай туюлаверарди. Доимий иш, нон-туз берган одамга нисбатан Отабекда аламзадалик, ғайирлик пайдо бўла бошлади. Хаёлида у ҳатто Иброҳимжонни ўлдириб, унинг мол-дунёсига эга чиқиб ҳам қоларди.

10
бет

Mustaqillik huquq demakdir

Нидо

O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI BO'SH
PROKURATURASINING
NASHRI

1997-yil 27-avgustdan chiqqan boshlagan

www.huquq-gazeta.uz

2009-yil 29-yanvar, № 05 (630)

ТАДБИР

Кеча Ўзбекистон прокуратура органлари фахрийларини ижтимоий кўллаб-қувватлаш жамоатчилиги марказига Республика «Нуроний» жамғармаси ва унинг Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар бўлиmlарининг бир гуруҳ раислари ташриф буюришди.

МАРКАЗГА ТАШРИФ

Тадбирда Ўзбекистон фахрийларини ижтимоий кўллаб-қувватлаш «Нуроний» жамғармаси раиси, сенатор Эркин Боқибоев ҳам қатнашиб, куйидаги илиқ фикрларини билдириб ўтди:

— Аввало, ушбу Марказни ташкил қилиб, унинг фаолиятини кўллаб-қувватлаб турган Бош прокуратура раҳбариятига «Нуроний» жамғармаси ва барча нуронийлар номидан миннатдорчилик билдираман. Мана шундай замонавий бинони қуриб, фойдаланишга топ-

шириш ва тизимдаги фахрийларга кўрсатилаётган эътибордан намуна олса арзийди.

Ташриф қатнашчилари Марказ биноси ҳамда бу ерда амалга оширилган ишлар, фахрийларнинг ижтимоий муҳофазаси, улар билан биргаликда ўтказилган тадбирлар ва уchrashувларда олинган суратлар билан танишдилар.

Ўткиржон ДЕҲҚОНОВ,
«Huquq» мухбири

САРХИСОБ

Вазифалар белгиланди

Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокуратурасида кенгайтирилган ҳайъат мажлиси бўлиб ўтди. Ҳайъат мажлисида Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг ўринбосари А.Шарафутдинов ва Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси бошқарма бошлиғи И.Ачиловлар иштирок этишди.

Унда, Ўзбекистон Республикаси ҳарбий прокуратураси органларининг Куролли Кучларда қонунийликни мустаҳкамлаш, ҳарбий хизматчилар ҳамда фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини муҳофаза қилиш, жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш борасида 2008 йил давомидаги фаолияти ўрганилиб, келгусидаги вазифалар белгиланди.

Ҳайъат мажлисини Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг ўринбосари — Республика Ҳарбий прокурори Ш.Узаков олиб борди.

Кун тартибидаги масала юзасидан Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокурорининг ўринбосари С.Жўраев маъруза қилиб, 2008 йилда барча ҳарбий округ ва ҳудудий ҳарбий прокуратуралар томонидан олдига қўйилган вазифаларни самарали равишда бажариш билан бирга айрим ҳарбий прокуратуралар томонидан камчилик ва нуқсонларга йўл қўйилганлигини қайд этди.

Танқид остига олинган ҳарбий округ ва ҳудудий ҳарбий прокурорлар камчиликларни бартараф этиш ва келгусида бундай хато ва нуқсонларга йўл қўймамасликларини таъкидлаб, уларнинг олдини олиш чоратадбирлари юзасидан ўз тушунтиришларини бердилар.

Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокурори Ш.Узаков Ҳарбий

прокуратура фаолиятидаги камчилик ва нуқсонларни бартараф этиш чораларини кўриш билан бирга, Президентимиз Ислам Каримов томонидан 2009 йилни «Қишлоқ таракқиёти ва фаровонлиги йили» деб эълон қилинганлиги муносабати билан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар олдига қўйилган вазифаларни бeнyқсон бажарилишини, Куролли Кучларда қонунийликни таъминлаш, ҳарбий интизомнинг мустаҳкамлаб бoрилиши лoзимлигини таъкидлади.

Шундан сўнг Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг ўринбосари А.Шарафутдинов сўзга чиқиб, Республика Ҳарбий прокуратура органлари назоратидаги ҳудудларда ҳарбий хизматчиларнинг жиноятчилик аҳволи, ҳарбий прокуратура органларига 2008 йил давомида йўл қўйилган камчиликлар ва нуқсонлар юзасидан уларнинг олдини олиш чораларини кўриш, олиб бoрилаётган ишларнинг сифат ва самарасини кўтаришда меҳнат ва ҳарбий интизомни мустаҳкамлашни таъкидлаб ўтди.

Ҳайъат йиғилишида қўрилган масалалар юзасидан вазифалар белгиланиб, тегишли қарор қабул қилинди.

Б.МИРМАҲМУДОВ,
Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокурорининг катта ёрдамчиси

ЭЪТИБОР

Болаларга бебаҳо совға

2009 йилнинг 26 январи Жиззах шаҳридаги 29-сонли «Меҳрибонлик уйи» тарбияланувчи ва мураббийлари учун унутилмас кун бўлиб қолди. Чунки, шу кун улар вилоят прокуратурасининг бир неча тармок раҳбарлари, Жиззах шаҳар прокурори ҳамда Жиззах шаҳар ҳокими ва вилоятдаги бир неча фермер хўжаликлари раҳбарлари билан учрашдилар.

Бу куннинг янада унутилмас бўлиб қолиши шундаки, уларга вилоятдаги бир неча фермер хўжаликлари раҳбарлари томонидан 4,5 млн. сўмлик 1500 дона китоб совға қилинди. Бу хайрия ишга Дўстлик туманидаги «Бекжон», «Қорасув», «Шодлик» фермер хўжаликлари, Зафаробод туманидан «Муқим», Жиззах туманидан «Темир Иброҳим», Арнасой туманидан «Лочин» фер-

мер хўжаликлари ўзларининг муносиб хиссаларини қўшдилар.

Жаҳон ва ўзбек адиблари ҳамда шоирларининг энг сара асарларидан иборат бу совғалардан беҳад мамнун бўлган «Меҳрибонлик уйи» тарбияланувчилари ўзларининг дил сўзларини ихдор этишди.

Гулнора ХАМРОЕВА,
Жиззах вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи

ФАОЛИЯТ

ИЖТИМОЙ ҲИМОЯ: фаолиятнинг муҳим қирраси

Мустақилликдан кейинги ўтган давр мобайнида мамлакатимизнинг ижтимоий-иқтисодий ва сиёсий-ҳуқуқий ҳаётида жуда катта ўзгаришлар рўй берди. Айниқса, ҳалқимизни ижтимоий ҳимоя қилиш борасида амалга оширилган ишлар тахсинга лойиқдир. Ўзбекистон Республикасида фуқароларни ижтимоий ҳимоя қилиш давлат сиёсати даражасига кўтарилганлиги ва бунда Президентимиз томонидан бозор иқтисоди муносабатларига ўтиш жараёнида белгилаб берилган бешта тамойилнинг бири айнан фуқароларни ижтимоий ҳимоя қилиш этиб белгиланганлиги ҳам мазкур масаланинг долзарблигини янада оширди.

Шу ўринда Навоий вилоят прокуратурасининг мазкур масалалардаги фаолиятига тўхталсак, 2008 йилда фуқароларнинг ижтимоий ҳуқуқларини ҳимоя қилишга қаратилган қонунлар ижроси юзасидан 79 та текшириш ўтказилиб, аниқланган қонунбузилиш ҳолатлари юзасидан 1192 тадан ортиқ прокурор назорати ҳужжатлари қўлланилган. Ўтказилган текширишларда аниқланган жиддий қонунбузилиш ҳолатлари бўйича 18 та жиноят ишлари қўзғатилган.

Шу ўринда куйидаги ҳолатга назар ташлалик. (Давоми 2-бетда).

Мамлакатимиз мустақилликка эришган пайтдан Ўртабшчимиз бошчилигида жамият ҳаётининг барча соҳаларида кенг қўламли ислохотлар амалга ошириб келинмоқда. Хусусан, мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш мамлакатимизда кенг миқёсда амалга оширилаётган ислохотларнинг бир қисми дейиш мумкин. Прези-

эса 300 дан ортиқ давлат активи хусусийлаштирилган, 400 га яқин корхоналарнинг мулкчилик шакли ўзгартирилиб, нодавлат шаклга ўтказилган, уларнинг 98,5 фоизи тўлалигича хусусий мулк қилиб сотилган.

Ўтган ҳафта Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасининг Олий ўқув курслари томонидан Тошкент вилояти

АНЖУМАН

локали ходимларни тайёрлаш, мунтазам равишда уларнинг касб-маҳоратини ошириб бoриш, хорж амалиётини ўрганиш ишларини ташкиллаштириш лoзим. Ҳар бир ҳуқуқбузарлик бўйича унинг содир этилишига имкон берган сабаб ва шарт-шароитларни аниқлаш, уларни бартараф этиш чораларини кўриш бундай салбий ҳолатларга қарши курашишда муҳим восита бўлиб хизмат қилади.

Хусусийлаштириш давр тақозоси

дент Ислам Каримов «Ўзбекистон Республикасини 2008 йилнинг биринчи ярмида ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш янқулири тўғрисида» ги маърузаларида таъкидлаганидек, хусусийлаштириш дастурини амалга ошириш давомида 2008 йилнинг биринчи ярмида 174 та давлат активлари, жумладан, биржа савдоларида 38 та, давлат тендер комиссияси қарорига биноан 6 та, қимосида ва танлов савдоларида 67 та, инвесторларга инвестиция мажбуриятлари эвазига нолга тенг харид қиймати бўйича 43 та объект сотилган. Бутун йил давомида

Бўстонлик туманида ташкил этилган «Давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштиришга оид қонунлар ижроси масалалари» мавзусидаги илмий семинар ҳам хусусийлаштириш масалаларига бағишланди.

Прокуратура органлари томонидан бу борада муайян ишлар амалга оширилиб, белгиланган тартибда текширишлар ўтказилган. Аниқланган қонунбузарликлар юзасидан прокурор назорати ҳужжатлари қўлланилиши таъминланган.

Анжуманда Тошкент вилояти

лакали ходимларни тайёрлаш, мунтазам равишда уларнинг касб-маҳоратини ошириб бoриш, хорж амалиётини ўрганиш ишларини ташкиллаштириш лoзим. Ҳар бир ҳуқуқбузарлик бўйича унинг содир этилишига имкон берган сабаб ва шарт-шароитларни аниқлаш, уларни бартараф этиш чораларини кўриш бундай салбий ҳолатларга қарши курашишда муҳим восита бўлиб хизмат қилади.

Абдурашид МАННАНОВ,
Олий ўқув курслари катта ўқитувчиси

(Давоми. Бошланғиси 1-бетда).

Навоий Давлат педагогика институти ректорати «Педагогика» факультети мушукъ тавли йўналиши бўйича 3-курс талабаси Э.Рўзиев ҳарбий хизматта қақрилангани муносабати билан бир йил муддатга ўқидан озод қилиш тўғрисида 2007 йил 12 ноябрда ариза билан мурожаат қилади. У ўз аризасида Самарқанд вилоят Нарпай тумани мудофаа ишлари бўлимининг маълумотномасини асос қилган бўлса-да, институт

фқаро Р.Камоловага тайинланган комиссия суд-тиббиёт экспертизасининг 2008 йил 16 июндаги 79-сонли хулосасига кўра, у қандли диабет касаллигининг *2-даражали чап тоvon қон томиларини диабетли ангиопатияси, чап тоvon 1-бармоқ инфекцияланган мазолли, чап оёқ 1-бармоқ гангрена касаллиги» билан касаллангани аниқланган. Унга Зарафшон шаҳридаги 3-сонли тиббий-санитария қисми шифокорлари томонидан тахшиш ўз вақ-

қўлланилди.

Биз юқорида ижтимоий ҳимоя институтининг баъзи нуқталарига тўхталиб ўтдик, холос. Фқаролари ижтимоий ҳимоя қилишга доир давлат сийёсатини амалга оширишда прокуратура органлари эса бу вазифаларни амалга оширишда давр билан ҳамнафас фаолият кўрсатиб келмоқда.

Давлатимиз раҳбари ташаббуси билан 2009 йили «Қиш-

СПОРТ МАКТАБИДАГИ КЎЗБЎЯМАЧИЛИКЛАР

Мамлакатимизда ёшларга кўрсатилаётган ғамхўрликни, уларнинг соғлом ва баркамол вояга етишлари учун қилинаётган ишларни ҳеч бир сўз билан йўқолаётган бўлмади. Биргина 2008 йил — Ёшлар йилида қилинган ижобий ишлар, замонавий кўринишда қурилиб, болалар ихтиёрига топширилган мактаб ва коллежлар ҳам фикримизнинг яққол тасдиқидир. Афсуски, ана шу вазиятда айрим масъул шахслар, айниқса вояга етмаганлар тарбиясига масъул кишиларнинг кўзбўямачилика йўл қўяётгани, ҳужжатлари қалбақлаштириш орқали давлат маблагини ўзлаштираётгани амалга оширилган ислохотларга соя солмоқда.

Яқинда Сардоба туман прокуратураси томонидан Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг 2004 йил 22 июнь кунги «Вояга етмаганлар ҳақидаги қонунлар ижроси устидан прокурорлик назорати фаолиятини янада такомиллаштириш тўғрисидаги буйруғи ҳамда Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссия баъномалари ижросини таъминлаш юзасидан туман Халқ таълими бўлимига қарашли Болалар ва Усмилар спорт мактабида текшириш ўтказилганда бир қатор қонунбузилишлар юзага чиқди.

Жумладан, таҳлиллар мубайнида мазкур мактабда директор вазифасида ишлаган Улуғбек Ботиров расмий ҳужжатларга сохта маълумот ва ёзувлар киритиш йўли билан ҳужжатлари қал-

бақлаштириб, давлатнинг катта миқдордаги маблагини ўзлаштиргани аниқланди. Хусусан, у спорт мактабида умуман ишламаган Фқаро Ш.Абдувалиевнинг мураббий вазифасида ишлади деб расмийлаштириб, унга 2007 йилнинг 15 августидан 2008 йилнинг октябригача 1 млн. 291 минг 937 сўм иш ҳақи ёзди. Бу маблагни имзони қалбақлаштириш орқали олиб, ўзлаштириб келди.

«Ишбилармон» директор бу билан ҳам кифояланиб қолмади. У Фқаро Б.Эшонқуловни ҳам 2008 йил 2 июль кунги 88-сонли буйруқ билан мураббий этиб ишга тайинлаб, июль-сентябрь ойларига чиқарилган 186 минг 270 сўм иш ҳақини ҳам ўзлаштириб юборди.

Бундан ташқари, У.Ботиров расмий ҳужжатларга сохта маълумотлар киритиш йўли билан ҳужжатлари қалбақлаштириб, давлат манфаатларига 2 млн. 423 минг 213 сўм миқдордаги зарар етказганлиги аниқланди. Тергов жараёнида у келтирган зарар тўлиғича ундирилди.

Дастлабки тергов натижаларига кўра У.Ботировга нисбатан ЖЖнинг тегиш ли моддаси билан айбон қилиниб, судга юборилди. Суд томонидан иш атрофлича кўрилиб, қонуний жазо чораси қўрилди. Мазкур жиноятнинг келиб чиқишига имкон яратган шартшароитларни бартараф этиш тўғрисида туман Халқ таълими бўлимига тақдирнома киритилди.

Соҳибжон НАЗОРОВ,
Сардоба туман прокурори

ИЖТимоий ҲИМОЯ: фаолиятнинг муҳим қирраси

маъмурияти унинг аризасини ўрганмасдан, талабалар сафини дан чиқариш ҳақида 2007 йил 12 ноябрда 142-к/б-сонли буйруғини қабул қилади. Бу билан талабанинг конституциявий ҳуқуқлари поймол қилинган.

Ваҳоланки, Адлия вазирлигидан 1999 йил 6 сентябрда 793-сон билан рўйхатдан ўтган Низомнинг 21-бандига мувофиқ, талабга Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучларида хизмат ўтаётган мuddатда академик таътил берилиши керак эди.

Мазкур ҳолат юзасидан институт ректорининг мазкур буйруғига протест келтирилиб, Э.Рўзиевнинг талабалик сафини тақлиниши таъминланди.

Зарафшон шаҳрида яшаовчи

тида қўйилмагани, қандли диабетни аниқлаш учун лаборатория текширувлари ўтказилмасдан қолгани натижасида Р.Камоловнинг соғлигига пугур етган. Оқибатда унинг чап оёқ бармоқлари жарроҳлик йўли билан ампутация қилиниб (кесилиб), у иккинчи гуруҳ ногирони бўлиб қолган. Мазкур ҳолат юзасидан Зарафшон ихтисослаштирилган прокуратураси томонидан 3-сонли тиббий-санитария қисмининг масъул тиббий ходимларига нисбатан жиноят иши кўзғатилди. Тергов натижаларига кўра жиноят иши судга юборилиб, тиббий-санитария қисми врачлари Д.Тўйчиев ҳамда А.Хломенколарга нисбатан қонуний жазо чоралари

лок тараққиёти ва фаровонлиги йили» деб эълон қилинди. Халқимизнинг 60 фоиздан ортиқроғи истиқомат қилувчи кўрғон ва қишлоқлар аҳолисининг турмуш даражасини янада яхшилаш, қишлоқларимиз ободончилиги ва инфратрасмасини тобора такомиллаштиришда келажақда жуда катта вазифалар амалга оширилиши аниқ. Бу борада қонунлар устуворлигини таъминлаш, фқароларнинг ижтимоий ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоялаш прокуратура органлари фаолиятида муҳим аҳамият касб этиб қолаверади.

Самандар АСТОНОВ,
Навоий вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи

ИШОНМАГИН ДЎСТИНГА...

Ақсарият ҳолларда ўспириннинг жиноят кўчасига киришига носоглом муҳит ёхуд ота-она, қариношлар, мактаб, маҳалла мутасаддиларининг лоқайдлиги сабаб қилиб кўрсатилади. Бу тўғри, албатта. Ҳеч ким жиноятчи бўлиб туғилмади. Муҳит уни жиноятга бошлаши мумкин. Бироқ, вояга етмаганлар жиноятчилигининг шундай кўринишлари ҳам учрайди: гўёки, ўсимир нормал муҳитда тарбия топаётган, мактаб, маҳалла маъмурияти ҳам лоқайдликка йўл қўймаган бўлади, ammo жиноят содир этилади. Куйидаги жиноят тафсилоти ҳам бунга мисол бўлиши мумкин.

Олмалик шаҳридаги 14-ўрта таълим мактабида ўқётган В.Саранкин, В.Леушкин ва А.Власовларни бошқалар қалин дўст деб билишар эди. Уч оғайиннинг дарсларини ўзлаштириши ҳам, жамоат ишларидаги иштироки ҳам бинойида эди. Улар рисоладагидек оилада тарбия кўрилган, айниқса Владислав Саранкиннинг зиёли ота-онаси фарзандининг таълим-тарбиясига жиддий эътибор бериб келишган.

Кўнғирок чалинганда эшикни Алексейнинг онаси Елена ҳола очди. Алексейни синфдошлари Владислав ва Владимир сўраб келишган экан.

— Лёша ваннага кириб кетган эди. Ҳозир чакраман...

Эшик олдида синфдошларини кўрган Алексей хурсанд бўлмади, кўнғили ниманидир сезгандай улар билан номинганга кўришди.

— Ташқарига чиқ, сенда гап бор, — деди унга Владислав.

Алексей унинг гап охангидан ташунди, Владислав ўзаро муносабатларини оидинлаштириш учун келган. Бундан ўн кунча олдин иккаласи компьютер ўйинлари сабаб гап талашиб қолишган, болалар ўртага тушгани учун жанжал муштлашувгача етиб бормаган эди. Ушундан бери иккаласи чиқшолмай юришганди.

— Эртага гаплашас бўлмайди ми, соат ўн бўлди, — деди Алексей. Сўнг яна ниманидир ўйлади, шекли, «ҳозир чиқаман, онандан руҳсат сўрай» деб эшикни ёпди.

Учаласи кўп қаватли уй орқасига ўтганларидагина Алексей синфдошларининг маслигини сездди. Бироз аввалроқ, Владислав билан Владимир барга кириб «Сарбаст»

пивоси билан ўзларини сийлашган эди. Яхшигина маст бўлиб олган, Владислав Алексей ҳақида гап очади. «Учимни олишим керак ундан. Дўстим бўлсан мен томонда бўлишинг керак» дейди, Владислав дўстига садоқатининг исботи учун уйдан пичоқ олиб чиқади.

Уч оғайиннинг суҳбати сўнгги пайтларда Алексей дўстларидан узоқлашиб бораётганидан бошланди. Сўнг Алексей билан Владислав кўл ташлаб ярашдилар, ammo... Алексей ярашиш учун узатган кўлини тортиб олишга улгурмади. Кўлимаганда Владиславнинг кўлида пичоқ ялтиради. У Алексейнинг дуч келган жойига пичоқ санна бошлади. Унга Владимир ҳам қўшилди.

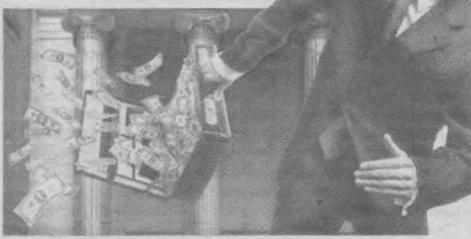
«Беш минутта қайтаман» деб чиқиб кетган ўғлининг ҳадеганда келавермаганидан хавотирга тушган она кўнага чиқди. Уй орқасидан ўғлини қидириб топганида у қонга беланиб ётган эди. Тез ёрдам чақиритишга улгурмади, 16 ёшли Алексей кўп қон йўқотиш оқибатида ҳаётдан кўз юмди.

Жиноят ишлари бўйича Тошкент вилоят судининг 2008 йил 25 декабрдаги ҳукми билан вояга етмай туриб қотилликка кўл урган Владислав Саранкин ва Владимир Леушкинлар тегишли жазосини олишди. Сабабсиз оқибат бўлмайди.

Эҳтимом, мактабда, оилада инсон ҳаёти, одамийлик, қолаверса, дўстлик деган муҳаддас тушунарлардан сабоқ беришга жиддийроқ ёндашилганда ўсимирлар ўртасидаги зиддият фожиа билан якун топамаган бўлар эди.

НИГОРА МИРЗАЕВА,
Тошкент вилоят прокурорининг ёрдамчиси

Ўтган 2008 йилда Фарғона вилоятида 10 нафардан ортиқ банк ходимларига нисбатан жиноят иши кўзғатилган. Ҳўш, бу нима-ни аниглади? Энг ачинарлиси мазкур ишларнинг барчаси миқжоз ва банк ўртасидаги муносабатлар билан боғлиқ.

Қонунни менсиммаган банкирлар

Жинойи жавобгарликка тўртланган орасида акциядорлик тижорат «Пахтабанк»нинг Езёвон туман бўлими бош ҳисобчиси Комилжон Мусаев, Данғара туман бўлими бошқарувчиси Темирхон Насриддинов ва иқтисодий бўлими бошлиғи Хусниддин Қурбоновлар ҳам бор.

Маълумки, 2008 йил 20 февралда Президентимизнинг «Тижорат банкларида аҳоли омонатлари шартларини либераллаштириш ҳамда кафолатларини таъминлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори қабул қилинган эди. Ушбу қарор талабларига мувофиқ АТ «Пахтабанк» томонидан «Яшил ният» номли омонат тури жорий қилинди. Бундан хабар топан фқаро Бахромонов Исмоилов 2008 йилнинг 25 апрелда 200 минг сўм бўлган пул маблагини ана шу омонатга қўйди. Аслида бугунги кунда ўз эҳтиёжларидан ортиқриб, банкка пул қўйишнинг ўзи катта гап. Аммо...

Аммо банк бош ҳисобчиси К.Мусаев 2008 йилнинг 19 май кунги 4-

сонли сохта чиқим ордерини расмийлантириб, ҳужжатнинг «ордерда кўрсатилган пулни олдим» деган жойига омонатчи Б.Исмоиловнинг имзосини «ўшатиб» қўйди. Сўнг пулни кассадан олиб, шахсий эҳтиёжлари учун ишлатиб юборди. Ваҳоланки, банк миқжоз ва омонатчининг розилигисиз унинг ҳисоб рақами билан боғлиқ ҳеч қандай операцияни амалга оширмалиги шарт.

Бу билан Комилжон Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 167-моддаси 2-қисми «г» банди ва

корхона раҳбари Аббосжон Муҳаммаджонов кредитни олган, уни мақсадсиз сарфлайди. Белгиланган бир йиллик муддат ўтиб кетса ҳам на кредит фоизларини, на кредитнинг ўзини қайтаришни ҳалғига келтиради. Банк мутасаддилари томонидан эса кредитнинг сарфлангани юзасидан мониторинг ҳам олиб борилмади. Кредит ва унга белгиланган фоизларни ундириш учун вилоят фўжалик судига давво ариза киритишниқу гапирмаса ҳам бўлади. Ақсинча, кредитни қайтариш муддатини яна 6 ойга қўзиб беришади. Ана шу давр мубайнида қўшма корхона ҳисоб рақамига келиб тушган пул маблагларини ҳам кредитнинг ундирилишига эмас, бошқа мақсадларга йўналтирилади. Пировардида «Пахтабанк» ман-

Қонунни менсиммаган банкирлар

фаатларига жиддий зиён етади.

Қинғир ишнинг қийиғи қирқ йилдан кейин ҳам чиқади, дейди доғо халқимиз. Бироқ, биз тилга олган қинғирликлар кўп ўтмай фощ бўлди. Жиноят ишлари бўйича Езёвон ва Данғара туман судлари айбдорларнинг қилишларига яраша жазо тайинлади.

Сир эмаски, давлатимиз раҳбари бошқа соҳалар сингари банк тизимини ислох қилиш орқали юртдошларимизнинг фаровон ҳаёт кечириларини таъминлаш мумкинлигини қайта-қайта таъкидламоқдалар. Масалан, биргина миқжоз банк учун эмас, банк миқжоз учун таъминлигининг ўзида жуда катта маъно мужассам. Бироқ, шундай бир пайтда юқоридаги каби ҳолатларни бошқачасига қандай ислох-лаш мумкин?

Маъсузжон МУМИНЖОНОВ,
Фарғона вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи.
Хурид СУЛТОНОВ,
журналист

Судга қилинаётган ҳар қандай муурожаат, хоҳ у юридик, хоҳ жисмоний шахс томонидан бўлсин, уларнинг замирида энг аввало бузилган ҳуқуқларни тиклаб бериш, қонун-бузилишни бартафари этиш талаблари ётади. Ҳар қандай талаб ўзининг асослигини ва қонунга мувофиқлиги билан юзага келган муаммони ҳал этишда муҳим рол ўйнайди. Республика акционерлик тижорат «Туронбанк»нинг Сурхондарё филиали ҳам ушбу қонуний жиҳатта амал қилиб, ундан ундириш сўраётган талабни қонунга мувофиқ эмаслигини кўрсатган.

Иш мазмунига кўра, Термиз шаҳар Давлат солиқ инспекцияси вилоят ҳўжалик судига даъво аризаси билан муурожаат қилиб, РАТ «Туронбанк»нинг Сурхондарё филиалига 254 млн. 945,6 минг сўм пеня қўллаш-

қилишдан олдин амалдаги қонунларда назарда тутилган процессуал нормаларга риоя қилган ҳолда қарор қабул қилади ва ундан четга чиқишга ҳақли эмас. Бироқ, иш ҳужжатлари атрофида ўрганиб чиқилганда, суд иш учун аҳамиятли ҳолатларни исботлагани аниқланди. Хусусан, Бош прокуратура ҳузуридаги СВОЖЖДЛҚК департаментининг Сурхондарё вилоят бошқармаси ҳамда Сарийосиё туман Давлат солиқ инспекциясининг буйруқларига мувофиқ, РАТ «Туронбанк»нинг Сарийосиё мини банкида ҳужжатли текшириш ўтказилган. Текшириш якунига кўра, банк томонидан «Хўжалик юритувчи субъектларнинг банк ҳисоб рақамларидан пул маблағларини ҳисобдан чиқариш тартиби тўғрисида»ги Йўриқнома талаблари бузилганлиги боис, унда нисба-

иштирок этаётган алоҳида бўлима эмас, балки унинг манфаатларини қўзлаб ҳаракат қилаётган юридик шахс даъвогар ҳисобланади. Агар даъво юридик шахсининг ўзига эмас, балки унинг алоҳида бўлинмасига нисбатан тақдим этилган бўлса, у ҳолда юридик шахсининг ўзини ишда иштирок этишга жалб қилиш суд томонидан ХПКнинг 38-моддасига мувофиқ ҳал этилади» деб кўрсатилган.

Сурхондарё вилоят ҳўжалик судининг 2008 йил 7 апрелдаги қарорига кўра РАТ «Туронбанк» ишга жавобгар сифатида жалб қилинган бўлса-да, суд қарорларида жавобгар АТ «Туронбанк» Сурхондарё филиали кўрсатилиб, пеня ҳам банк филиалидан ундирилиб, ноқонуний қарор қабул қилинганлиги оқибатида суд қарори ижроси таъминланмаган.

Шунингдек, қорхоналарнинг бюджет олдидagi қарзларини тўлаш Давлат томонидан молиявий қўллаб-қувватлаш тўғрисида Республика комиссияси қарорига асосан узайтирилган бўлса-да, ушбу ҳолатлар суд томонидан ўрганилиб, бундай ҳолатда пеняни қай тарзда ундирилиши муҳокама этилмаган.

Шунингдек, қорхоналарнинг бюджет олдидagi қарзларини ташкил этган суммадан келиб чиққан ҳолда, жавобгарга нисбатан пеня ушбу сумманинг 0,5 фоизи миқдоридида қўбланиши лозим бўлса-да, «Тўпловни ҳисоблаш» клубидан тушган маблағ учун пеня бир неча бор такрор ҳисобланган пеняларнинг такрорланганлиги ҳолатига аниқлик киритиш учун суд томонидан мутахассис жалб

ФИЛИАЛ ЖАВОБГАР БЎЛАДИМИ?

ни сўраган. Лекин банк филиали бундан норози бўлиб, қарши даъво киритган ва текширишни ҳақиқий эмас деб топишни сўраган.

Суд ишни кўриб чиқиб, солиқ инспекциясининг давросини қаноатлантирган, қарши даъво рад этиш тўғрисида қарор қабул қилган.

Ўзбекистон Республикаси Олий ҳўжалик судининг кассация инстанцияси ўзининг 2008 йил 22 июлдаги қарори билан кўйи суд қарорини қисман ўзгартириб, ҳал қилув қарорининг қарши даъво рад этиш қисмини бекор қилиб, бу бўйича иш юрйтишни тутатган ва қарорнинг қолган қисмини ўзгартирмас қолдирган.

Ишга бевоқиф алоқадор бўлмаган, иш моҳиятини тўла билмаган киши албатта суднинг бундай тўхтамга келишига қонуний асос бор деб ҳисоблайди. Ҳақиқатан ҳам шундай. Чунки, суд муайян қарор қабул

тан «Давлат солиқ хизмати тўғрисида»ги Қонуннинг 7-моддасига асосан 254 млн. 945,6 минг сўм миқдоридида пеня қўллашни сўраган.

Фуқаролик кодексининг 47-моддаси 3-қисми талабига биноан, ваколатхона ва филиаллар юридик шахс ҳисобланмаслиги қайд этилган. Шунга кўра, судлар жавобгар сифатида тан олинган банкнинг аслида юридик шахс эмаслигига қонуний ҳал бермаган.

Олий ҳўжалик суди Пленумининг 2007 йил 15 июлдаги «Биринчи инстанция судида ишларни кўришда Ўзбекистон Республикаси ҳўжалик-процессуал кодексининг қўлланилиши тўғрисида»ги 162-сонли қарори 9-бандида, «агар даъво билан юридик шахсининг ўзини эмас, балки унинг алоҳида бўлинмаси (филиали, ваколатхонаси) ишончнома асосида муурожаат этса, ҳўжалик суди даъво аризасини қабул қилишни рад этишга ҳақли эмас. Бундай ишлар бўйича вакил сифатида

Ҳўжалик иши бўйича даъво аризаси ва кассация шикоятга АТ «Туронбанк» Сурхондарё филиали томонидан берилганлигига суд инстанциялари баҳо бермасдан, ишни мазмунан кўриб, процессуал ҳуқуқ нормалари бузилишига йўл қўйган.

Бундан ташқари, биринчи инстанция суди қарши даъво рад этиш қисмини рад этган бўлса, Олий ҳўжалик судининг кассация инстанцияси ХПКнинг 86-моддаси 1-қисмига кўра низо ҳўжалик судида кўриш учун тегишли эмас деб қарши даъво бўйича иш юрйтишни тутатган.

Қарши даъво ариза ва кассация шикоятини имзолаш ҳуқуқига эга бўлмаган шахс — АТ «Туронбанк»нинг Сурхондарё филиали бошқарувчиси вазиасини бажарувчи У.Худойкулов томонидан имзоланганлигига судлар томонидан тегишли баҳо берилмаган.

Қолаверса, суд инстанциялари томонидан банк мижозлари ҳисобланган «Тўпо-

этилиб, қонуний баҳо берилмаган.

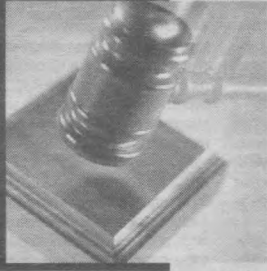
Шу билан бирга, иш ҳужжатларига кўра АТ «Туронбанк» Сарийосиё мини банки томонидан 3 ва 4-сонли мемориал ордер асосида текшириш далолатномасига биноан қўлланилган жариманинг 7 млн. 192 минг 300 сўми Сарийосиё ДСИ ва 799 минг 200 сўми Бош прокуратура ҳузуридаги СВОЖЖДЛҚК департаментини Сурхондарё вилоят бошқармаси ҳисоб рақамига ўтказиб берилганлигига суд томонидан баҳо берилмаган.

Юқоридида қайд қилиб ўтилган ҳолатлар бўйича Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси томонидан Олий ҳўжалик судининг Раёсатига киритилган протест асосида низо юзасидан қабул қилинган қарорларнинг қонунга мувофиқлаштирилишига эришилди.

Тургунбой ХУДОЙБЕРДИЕВ,
Бош прокуратура бўлим бошлиғи ўринбосари

Қайси мамлакат, қайси юрtda бўлмасин ҳар бир инсоннинг ўз ўрни бор. Шу боис, ҳар бир давлатда ким бўлишдан қатъи назар ҳар бир киши ҳақидаги маълумотлар туғилган кунидан бошлаб юритилиб, қонунда белгиланган сабаблар туғайли уларни юритиш тўхтатилади. Бу бежиз эмас. Чунки бу ушбу инсон тўғрисидаги маълумотларни ўз вақтида ва тезда топиш имконини беради.

Фуқаро Р.Басирова дунёда ҳеч бир инсон исзис йўқолиб қолмаслиги, бунинг учун албатта бирон бир сабаб бўлишини яхши билганлиги боис, ўғли бедарак йўқолганлигини эшитиб тушқунликка тушиб қолди. Аммо бунга тасдиқловчи ҳужжатни кўргач эса...

дан ўтказилган текшириш давомида эса фуқаро Н.Басировга нисбатан қидирув эълон қилинмаганлиги ва у қидирувда бўлмаганлиги аниқланган.

Фуқаролик иши материалларида Н.Басировнинг охири яшаш манзили ҳақида «манзиллар бюроси»нинг маълумотномаси мавжуд бўлса-да, суд томонидан ушбу манзил ҳамда унинг охири иш жойи бўйича тегишли маълумотлар олинмаган.

Ўзбекистон ФПКнинг 286-моддаси

Н.Басировнинг яқин қариндошларини ишга жалб қилмаган, унинг ота-онаси ёки бошқа қариндошлари судга умуман чақиртирилмаган.

Р.Басировнинг аризасида кўрсатилган ҳолатлар юзасидан ўтказилган текшириш натижасига кўра, Тошкент шаҳар прокуратура томонидан фуқаролик ишлари бўйича Тошкент шаҳар суди Раёсати назорат тартибидида протест келтирилган. Лекин, Президиум биринчи инстанция суди томонидан йўл қўйилган хато ва камчиликларга ҳуқуқий баҳо бермасдан, шаҳар прокуратураси томонидан тақдим этилган Чилонзор туман

қалбаки маълумотнома бўйича Чилонзор туман прокуратураси томонидан 2007 йил 12 декабрь кунги Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 228-моддаси 1 ва 3-қисмлари билан жиноят иши қўзғатиладиган ҳақда ушбу жиноят иши қўзғатиш тўғрисидаги қарор нусхаси Бош прокуратура томонидан Республика Олий судига тақдим қилинган.

Бундан ташқари, текшириш давомида суднинг ҳал қилув қарори билан бедарак йўқолган деб эълон қилинган Н.Басиров 2007 йил 26 декабрь кунги 45 ёшта туғилганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг фуқаролик паспор-

БЕДАРАК ЙЎҚОЛГАНМИ?

Умидсизликка тушмади. Ўғлининг топилишига умид қилди. Бу ишонч уни Тошкент шаҳар прокуратурасига етаклайди. У прокуратурага берган аризасида, (Акмал Икромов) Учтепа туманлараро судининг 2004 йил 11 августдаги ҳал қилув қарори билан келини М.Басировнинг фуқарони бедарак йўқолган деб топиш ҳақидаги аризаси қаноатлантирилганлигини ва суд томонидан ўғли Н.Басиров бедарак йўқолган шахс деб топилганлигини баён қилган. Шунингдек, у ўғли Н.Басиров 2000 йилда Грециянинг Афина шаҳрига кетганлигини, ўғли билан келинининг оилавий ҳаёти бузилганлиги, ҳозирги кунда ҳам гарчи келини Россия Федерациясида яшаб келаётган бўлса-да, ўғли Н.Басировдан фарздани учун пул олиб келаётганлигини, бунинг устига у келини билан Россия Федерациясига кўчиб кетишдан олдин қўришганлигини, аммо ўғлининг бедарак йўқолган деб топилганлиги ҳақида келини сўз очмаганлигини кўрсатиб, юқоридида қайд этил-

ган ҳолатларни тасдиқлаши мумкин бўлган фуқароларнинг тўлиқ исми шарифи ва яшаш манзиллари ҳақидаги маълумотларни аризасига илова қилган.

Р.Басировнинг тушунтиришига кўра, у ўғлининг иттимосига биноан тегишли ҳужжатларни олиш учун ФХДЁ бўлимига борганида, суднинг ҳал қилув қарори билан ўғли бедарак йўқолган шахс деб топилганлигини ҳамда ушбу суд қарори асосида ўғли Н.Басиров билан келини М.Басировлар ўртасидаги никоҳ бекор қилинганлигини билган.

Тошкент шаҳар прокуратураси томонидан Р.Басировнинг аризаси фуқаролик иши материалларини ўрганиш ҳамда қўшимча текшириш ўтказиб йўли билан текширилганда, унинг вақтида асос борлиги аниқланди. Жумладан, фуқаролик иши материалларида ўғли Н.Басиров 2000 йилдан бери қидирувда бўлганлиги ҳақидаги Чилонзор туман ИИБнинг маълумотномаси бўлган.

Шаҳар прокуратураси томони-

3-қисмига кўра, аризада фуқарони бедарак йўқолган деб топиш ариза-чига қандай мақсадлар учун зарур эканлиги кўрсатилиши лозимлиги белгиланган. Бироқ, судга ариза билан муурожаат қилган келини М.Басирова бу мақсадларни кўрсатмаган бўлишига қарамасдан, унинг аризаси суд томонидан қабул қилинган ва мазмунан кўриб чиқилган.

ФПКнинг 287-моддаси 1-қисмига кўра, судья ишни судда кўришга тайёрлашда бедарак йўқолган одам тўғрисида қимлар (қариндош-уруғлари, бирга ишловчилар ва шу қабилар) маълумот бери олиши мумкинлигини аниқлайди, шунингдек, бедарак йўқолганнинг маълум бўлган сўнги яшаш жойи ва иш жойидagi тегишли ташкилотлардан (ички ишлар органлари, фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органлари) бедарак йўқолган одам тўғрисида бор маълумотларни сўраб олади.

Аммо суд процессуал қонунчилик талабларига риоя қилмасдан,

ИИБнинг Н.Басировга нисбатан қидирув эълон қилинмаганлиги тўғрисидаги маълумотномаси инобатга олмастан, аризачи Р.Басирова, А.Биккулова ва Н.Лилларнинг Р.Басиров кўрсатилган манзилда 5 йилдан бери яшамаганлиги тўғрисидаги кўргазмалари билан чекланиб, ўзининг 2007 йил 29 ноябрь кунги қарори билан шаҳар прокуратурининг протестини қаноатлантирмаган қолдирган.

Ўз навбатида, фуқаролик ишлари бўйича (Акмал Икромов) Учтепа туманлараро судининг 2004 йил 11 август кунги ҳал қилув қарори ва Тошкент шаҳар суди Раёсатининг 2007 йил 27 ноябрь кунги қарорини бекор қилиш юзасидан Тошкент шаҳар прокуратура томонидан назорат тартибидида протест келтириш бўйича Республика Бош прокуратурасига тақдимнома киритилган.

Шунинг билан бирга, ўтказилган қўшимча текширишларда Чилонзор туман ИИБнинг фуқаро Н.Басировга нисбатан қидирув эълон қилинганлиги тўғрисидаги

тини ўзгартирилганлиги аниқланган ҳақда бу ҳақидаги маълумотнома Олий судга тақдим этилган.

Бош прокуратуранин ўринбосари томонидан мазкур иш юзасидан назорат тартибидида келтирилган протест Республика Олий судининг фуқаролик ишлари бўйича судлов ҳаётига томонидан кўриб чиқилиб, протестда қайд этилган талаблар қаноатлантирилди ва юқоридида кўрсатиб ўтилган суд қарорлари бекор қилиниб, фуқаролик иши янгидан кўриб чиқиш учун биринчи инстанция судига юборилди.

Фуқаролик ишлари бўйича Учтепа туманлараро судининг 2008 йил 14 июлдаги ҳал қилув қарори билан М.Басировнинг фуқаро Н.Басировни бедарак йўқолган деб топиш ҳақидаги аризаси қаноатлантирилди, қонун устуворлигининг таъминланиши ва фуқаро қонуний манфаатларининг тикланишига эришилди.

С.НИЯЗМЕТОВА,
Тошкент шаҳар прокуратураси бўлим бошлиғи

Фаргона шаҳар прокуратураси томонидан ўтган 2008 йилда қонун устуворлигини таъминлаш, жиноятчиликка қарши кураш ва унинг олдини олиш борасидаги ишлари фаоллар ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг мувофиқлаштирувчи кенгашида атрофлича муҳокама қилинди.

Қонун устуворлигини таъминлаш бош вазифа

Бунда жиноятлар содир этилишининг сабаб ва шароитларини аниқлаш, уларни бартараф этиш масалаларига асосий эътибор қаратилди. Таҳлилларга кўра, жиноятлар, айниқса босқинчилик, талончилик ва ўғирлик каби турларни содир этаётганларнинг аксарияти ёшларни ташкил этиб, улар асосан жамоат жойларида юз бермоқда. Бундай жиноятларнинг аксарияти фуқароларнинг уяли телефонини эгаллашга қаратилган бўлиб, тергов ва суд жараёнида жиноят содир этган ёшларнинг аксарияти ўзганинг мулкни зўриқ ишлатиб олиб қўйиш, босқинчилик, талончилик каби оғир жиноят эканлигини тушуниб етмаганлари, англамаганликларини билдиришмоқда.

Мисол учун, М.Мирзаев, И.Жўраев ва Ш.Абдуқодировлар 2008 йил 2 сентябрь кuni соат 22 лар чамасида А.Қодирий кўчасида фуқаро Е.Ефименконинг уяли телефонда гаплашиб турганини кўришиб, уни уриб йўқитишиб, қўлида бўлган телефонини тортиб олишгани ва талончилик жиноятини содир этишгани учун жиноий жавобгарликка тортилишган.

Мазкур ҳолатлар ўз навбатида аҳоли орасида, айниқса, ўқув муассасаларида бундай ноқонуний ҳаракатларнинг оқибати, улар учун қонунда белгиланган жазолар ҳақида тергов ва суд амалиётидан аниқ мисоллар билан кенг қамровли тушунтириш ишларини янада фаол олиб боришни тақозо этади. Шунга кўра, шаҳар прокуратураси томонидан бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ҳамда тегишли мутахассисларни жалб қилган ҳолда жиноятларнинг олдини олиш борасида жойларда 845 та тadbирлар амалга оширилиб, ОАВда 258 та чиқишлар ташкил этилди.

Фойдали меҳнат билан шугулланмаслик, ўқимасдан бекор юриш ҳолатлари ҳам жиноят содир этилишига сабаб бўлмоқда. Таҳлилларга кўра, Фаргона шаҳрида жиноят содир этган фуқароларнинг 219 нафари шундай шахслар томонидан содир этилган.

Бу ўз навбатида фуқароларни иш билан банд қилиш, ўқишга, маълум бир хунар эгаси бўлишга қизиқтириш ишларини кучайтиришни, мазкур йўналишда жойларда касб-хунарга ўргатиш ижодий марказларини яратиш, улар фаолиятини янада жонлантириш, ривожлантириш ўта зарур ва муҳимлигини, бу борада мутасадди идораларнинг масъулиятини оширишни талаб этади. Мазкур йўналишда кўнма ва бандлик Марказлари ўзини-ўзи бошқариш органлари билан ҳамкорликда аҳоли яшаш жойларида иш билан банд бўлмаган фуқароларни аниқлаш, меҳнат ярмаркаларини мунтазам ташкил этиш, уларга иш излаб юрган ёшларни, муқаддам судланганлар, касб-хунар коллежларини битирганларни жалб қилиш чораларини кўришлари лозим. Фаргона шаҳрида 2008 йилда 7 марта ана шундай меҳнат ярмаркалари ўтказилиб, юзлаб фуқаролар иш билан таъминланди.

Жиноятларнинг 24 фоизи аёллар томонидан содир этилганлиги, шу жумладан уларнинг 1 таси қотиллик, 47 таси фирибгарлик, 34 таси эса гиёҳвандлик билан боғлиқлиги, жиноят содир этганларнинг 49 нафари ишламайдиغانларни ташкил этганлигига алоҳида эътибор қаратилди.

Бу тоифадаги жиноятларнинг содир этилиши сабаб-шароитлари шунки кўрсатадики, аксарият жиноятлар сурунлик оилавий жанжаллар, гиёҳвандликка берилиш, алдаш, ишонччи суиестемлол қилиш билан ўзганинг мулкни эгаллаш, фоҳишахоналар ташкил этиш каби иллатлар оқибатида содир этилган. Ушбу ҳолатлар ўз навбатида жойларда жанжалкаш оилаларни аниқлаш, улар билан тарбиявий ишлар олиб бориш, гиёҳвандликка қарши кураш фаолиятини кучайтириш, уни олдини олиш ишларини яхши йўлга қўйиш, қолаверса аёллар ижтимоий ҳимоясига қаратилган тadbирларни жонлантириш, қонунларни тушунтириш ишларини кенг миқёсда ўтказилишини талаб қилади.

Вояга етмаганлар муҳитида юз бераётган салбий ҳолатлар барча мутасадди идоралар томонидан ушбу масалага жиддий ёндашиб, кескин чора-тadbирлар белгилашни тақозо этмоқда.

Айрим ҳолларда вояга етмаганлар ўртасида ҳуқуқий-тарбиявий ишлар талаб даражасида ташкил этилмаганлиги, улар устидан назоратнинг сустлиги, иш билан таъминлаш, бўш вақтларини маъмулни ташкил этиш ва бошқа кўплаб муаммолар етарли ҳал этилмаётган. Оқибатда улар томонидан жиноят содир этиш, айниқса, гиёҳвандлик ва ичкиликбозликка берилиш каби салбий ҳолатларга йўл қўйилмоқда.

2008 йилда вояга етмаганлар томонидан жиноят содир этилишининг нисбатан камайишига эришилган бўлса-да, босқинчилик, талончилик, ўғирлик, қасддан баданга жароҳат етказиш каби жиноятлар содир этилди. Вояга етмаганлар оид қонунлар ижросига ўта масъулият билан ёндашиш зарурати туғилмоқда.

Вояга етмаганларни касбга ўргатиш, уларни турли ижодий Марказларга жалб қилиш, ҳуқуқий маданиятини ошириш долзарб вазифалардан бири ҳисобланиб, бунда таълим тизими мутахассислари, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати, вояга етмаганлар иши билан шугулланувчи комиссия, ички ишларнинг вояга етмаганлар ўртасида ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш бўлимлари ва бошқа мутасадди идоралардан бу борадаги вазифаларни сiddқидилдан, виждонан бажаришлари талаб этилади.

Шаҳар ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг мувофиқлаштирувчи Кенгаши томонидан жиноятчилик ва қонунчилик аҳолининг таҳлилларидан келиб чиққан ҳолда, бу борада йўл қўйилган камчилик ва нуқсонларни бартараф этиш, уларнинг олдини олиш, ишлар самардорлигини ошириш ҳамда тақомиллаштиришга қаратилган чора-тadbирлар ишлаб чиқилиб, ижрога қаратилди.

Б.ДЕҚОНОВ,
Фаргона шаҳар прокурори

Болаликни ҳуқуқий, иқтисодий, ижтимоий ҳимоя қилиш, фаровонлигини таъминлаш учун шарт-шароит яратиш, бола ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини таъминлаш, уларнинг ҳаёти, соғлиги ва қадр-қиммати муҳофаза қилиш давлат сиёсатининг асосий йўналиши қилиб белгиланди.

Маълумки, 1989 йил 20 ноябрда БМТ Бош Ассамблеяси томонидан «Бола ҳуқуқлари тўғрисида конвенция» қабул қилинган бўлиб, Ўзбекистон Республикаси мазкур конвенцияга 1992 йил 9 декабрда қўшилган ва Республикаимиз учун конвенция 1994 йил 29 июлдан бошлаб қонуний кучга кирган.

2008 йил 7 январда Ўзбекистон Республикасининг «Бола ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида»ги Қонуни қабул қилинди. Қонунда 18 ёшга тўлгунга қадар шахсларни бола деб тушуниш, ота-оналар, фарзандликка олувчилар, васийлар ва ҳомийлар бо-

Мустақиллик йилларида юртимизда вояга етмаганлар ҳуқуқ ва манфаатларини муҳофаза қилишга оид қатор қонунлар ва норматив ҳужжатлар қабул қилинди. Бола манфаатларини муҳофаза қилишнинг ҳуқуқий асослари яратилиб, болаларнинг моддий аҳолини яхшилаш, қаровсиз қолишининг олдини олиш борасида кенг қамровли чора-тadbирлар амалга оширилди.

Бола ҳуқуқларини кўзлаб...

ларларнинг қонуний вакиллари ҳисобланиши, ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларнинг таъминотини таъминлаш, таълим-тарбия бериш, ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш учун 14 ёшга тўлмаган вояга етмаганларга васий ва 14 ёшдан 18 ёшгача бўлган вояга етмаганларга ҳомий таъинлашни, етим, жисмоний, ақлий ва руҳий нуқсонли, ижтимоий ҳимояга муҳтоқ болаларнинг давлат томонидан ҳимоя қилиниши белгилаб қўйилди.

«Ишга қабул қилиш учун энг кичик ёш тўғрисида»ги конвенциянинг ратификация қилиш тўғрисида 2008 йил 4 апрелда, «Болалар меҳнатининг оғир шакллари ташқиқлаш ва йўқ қилишга доир шашолини чоралар тўғрисида»ги Женева конвенциясининг ратификация қилиш тўғрисида 2008 йил 8 апрелда Қонун қабул қилинди.

Мазкур конвенцияларни ратификация қилиш тўғрисида Қонунлар қабул қилинганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасини Вазирлар Маҳкамаси томонидан 2008 йил 12 сентябрда 207-сонли қарори қабул қилиниб, Миллий ҳаракат режаси тасдиқланди ва болалар меҳнатининг оғир шакллари ташқиқлаш, йўқ қилишга доир чора-тadbирлар кўрилди.

2008 йил 16 апрелда вояга етмаганлар ҳуқуқларини ҳимоя қилишга доир қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг «Фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги Қонуни ва Оила қоҳдагиса ўзгартишлар киритиш, фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органлари, таълим, давлолаш ва бошқа муассасаларнинг мансабдор шахслари ҳамда фуқароларга ота-оналар қарамоғидан маҳрум бўлган болалар ҳақидаги маълумотларни васийлик ва ҳомийлик органига тақдим этиш мажбурияти юклатилди.

Ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болалар тўғрисидаги маълумотларни васийлик ва ҳомийлик органига хабар қилмаслик, уларни жойлаштиришда қонун талабларини буз-

ганлик учун маъмурий жавобгарлик белгиланди.

Олий Мажлис Сенатининг ўн олтинчи ялпи мажлисида болалар савдоси, болалар фоҳишабозлиги ва болалар порнографияси амалиётдан болаларни ҳимоялаш, боланинг соғлиғига ҳавф туғдириш ёки таълим олишига монелик қилиш ёхуд унинг саломатлигига, жисмоний, ақлий, маънавий, ахлоқий ва ижтимоий камол топишига зарар-заҳмат етказиши мумкин бўлган иқтисодий эксплуатациядан ҳамда ҳар қандай ишни бажаришдан ҳимоя қилиш мақсадида «Ўзбекистон Республикасининг Бола ҳуқуқлари тўғрисидаги конвенцияга доир, болалар савдоси, болалар фоҳишабозлиги ва болалар порнографиясига тааллуқли Факультатив Протоколга (Нью-Йорк 2000 йил 25 май) қўшилиши ҳақида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни қабул қилинган.

Ўзбекистон Республикаси Бош про-

фини сақлаш, васийлик ва ҳомийлик, таълим муассасаларида давлат мулкни сақлашни, ҳарбий хизматга тайёрлаш, таълим тўғрисидаги қонунлар ижроси юзасидан текширишлар ўтказилди.

Қарши шаҳрида фаолият кўрсатаётган касб-хунар коллежлари ва академик лицейларда касбий йўналишлар бўйича дарсликларнинг етишмаслиги, айрим умумтаълим ўрта мактабларида ўқув бинолари, спорт заллари, ошхоналар ва бошқа биноларнинг тўлиқ таъмирланмаганлиги, мебеллар билан тўлиқ таъминланмаганлиги, яроқсиз мебеллардан фойдаланилиб келинаётганлиги, санитария-гигиена қоидаларига риоя қилинмаётганлиги, ўқувчилар ҳамда ўқитувчилари томонидан ҳуқуқбузарлик ҳамда жиноятлар содир этилаётганлиги аниқланган.

Қарши транспорт, педагогика, ахборот технологиялар ҳамда Олимпия захиралари спорт коллежларининг ай-

курори томонидан «Вояга етмаганлар ҳақидаги қонунлар ижроси устидан прокуратура назорати фаолиятини янада тақомиллаштириш тўғрисида» 27-сонли буйруғи қабул қилиниб, барча прокурорлардан вояга етмаганлар тўғрисидаги Қонунларнинг ижроси устидан назоратни ташкил этишда қорхоналар, ташкилотлар, муассасалар, мансабдор шахслар ва фуқаролар томонидан бу ҳақдаги қонунларнинг оғишмай бажарилиши устидан назоратни олиб бориш, аниқланган қонунбузилиш ҳолатлари юзасидан қатъий таъсир чораларини кўриш талаб қилинган.

Вояга етмаганларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатлари ҳимоясини таъминлаш, улар ўртасида ҳуқуқбузарлик ва жиноятчиликнинг олдини олиш, профилактика қилиш ҳозирги кунда прокуратура органларининг асосий вазифаларидан бирига айланган.

Қарши шаҳар прокуратураси томонидан Бош прокурорнинг ушбу буйруғи ижроси бўйича 2008 йилда вояга етмаганлар жиноятчилигининг сабаблари, ҳеч жойда ўқимайдиган ва ишламайдиغانлар томонидан жиноятлар содир этилишининг олдини олиш юзасидан ўтказилган профилактик тadbирлар, бу ҳақдаги жиноят ишлари бўйича суд-тергов амалиёти ҳамда бу борадаги прокурор назорати аҳоли, ҳуқуқбузарлик ва жиноятларнинг олдини олишда йўл қўйилган камчиликлар, вояга етмаганлар қаровсизлигининг олдини олиш, таълим муассасаларида ўқувчиларни зонавий касб-хунарга ўргатиш ва битирувчиларни ишга жойлаштириш аҳоли, «Ёшлар йили» дастурининг ижроси юзасидан амалга оширилган ишлар умумлаштирилиб, шаҳар ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг мувофиқлаштирувчи Кенгашларида муҳокама қилиниб, тегишли чора-тadbирлар белгиланган. Вояга етмаганлар тўғрисидаги қонунлар ижроси юзасидан ўтказилган текширишлар натижасига кўра 200 дан ошқ прокурорлик ҳужжатлари қўлланildi.

Шу даврда вояга етмаганларнинг ижтимоий ҳимояси, бандлиги, соғли-

рим педагог ходимлари ва мансабдор шахслари томонидан қалбаки ҳужжатлар асосида олий тоифали ўқитувчи сифатида қўшимча равишда ойлук иш ҳақлари олиниб, бюджет маблағлари ўзлаштирилганлиги аниқланган.

Қарши транспорт коллежиде режадан 67 нафар ўқувчи кўп қабул қилинганлиги, Олимпия захиралари спорт коллежиде ўрта-мақсус, касб-хунар таълими муассасалари ўқувчилари ўқиниш кўчириш, қайта тиклаш, ўқувчилар сифидан чиқариш тартиби ва қоидалари тўғрисидаги Низом талаблари бузилганлиги, «Камолот» ЁИҲ мансабдор шахслари томонидан талабаларнинг шартнома пулларидан асосий ҳаражатлар амалга оширилганлиги, турли ташкилотлар ҳисобига тadbирлар ўтказиш мақсадида товар-моддий бойликлари олиш учун маблағлар мақсадсиз сарфланганлиги, бюджет маблағлари ошқича сарфланганлиги ҳолатлари аниқланган. Ушбу ҳолатлар бўйича жиноят ишлари қўзғатилган.

Қарши шаҳар Ички ишлар бўлими вояга етмаганлар орасида ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш вазифати ҳамда шаҳар ҳокимлиги ҳузуридаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссия томонидан ўсирилган ўртасида ҳуқуқбузарлик ва жиноятларнинг олдини олиш вазифалари етарли даражада бажарилмаган. Хусусан, вояга етмаган фарзандларнинг тарбиясида салбий таъсир кўрсатаётган ота-оналарни аниқлаш, уларни профилактик ҳисобга олиш, профилактик ҳисобдан чиқариш, назоратсиз қолган вояга етмаганларни аниқлаш ишларида камчиликларга йўл қўйилган.

Йўл қўйилётган қонунбузилишларни бартараф қилиш ва чоралар кўриш бўйича шаҳар ҳокимлиги қошидаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссияга, шаҳар ички ишлар бўлимига тақдимномалар, Халқ депутатлари шаҳар Кенгаши ҳамда шаҳар ҳокимига ахборотлар киритилган.

Ш.КУШОҚОВ,
Қарши шаҳар прокурорининг катта ёрдамчиси

UZBEKISTON

5.55 Курсатувлар дастури. 6.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 7.00, 12.50, 22.50 «Ўқим».

«Болалар сайераси»: 17.35 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».

3-FEVRAL Seshanba

6.55 «Yoshlar» салони. 7.00, 13.30 «Ёшлар майдони».

14.45 «Ватанпарвар». 15.25 «Водий дурдонаси». 2-кисм.

20.55 «Репортаж». 21.05 «Жозоба».

SPORT

7.00, 21.30 «Хабарлар» (узб) 7.20 Футбол. Евро - 2008. Чехия - Португалия.

TOSHKENT

17.50 Курсатувлар тартиби. 17.55 М/с «Кўк рангли синкоча ва хумбош мушук».

05.00, 09.05 «Доброе утро» 09.00, 12.00, 15.00, 03.00 Новости

09.50 Т/с «Карамболь». 10.45, 17.55, 04.45 «Вести. Дежурная часть».

23.00 «Сегодня». 10.25 «Чистосердечное признание».

22.00 Д/ф «Тайные знаки. Любовь и боль Петра Великого».

08.00 М/с «Зена - королева воинов».

РОССИЯ

05.00 «Доброе утро, Россия!» 08.55 «Я пришел дать вам сказку».

ТВ

06.00 «Сегодня утром». 09.05 Т/с «Скорая помощь».

ТНТ

06.00 Т/с «Мое второе «я»».

ТВ

08.00 М/ф. 09.00 М/с «Жизнь с Луи».

SPORT

17.50 Курсатувлар тартиби. 17.55 М/с «Кўк рангли синкоча ва хумбош мушук».

UZBEKISTON

5.55 Курсатувлар дастури. 6.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 7.00, 12.50, 22.50 «Ўқим».

«Болалар сайераси»: 17.35 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».

4-FEVRAL Chorshanba

7.40 «Кора ўрдак». М/с. 8.00 «Қадридон қушқалари».

17.30 «Нозигойим». Б/ф. 18.55 «Онажон қишлоғим».

17.50 Курсатувлар тартиби. 17.55 М/с «Кўк рангли синкоча ва хумбош мушук».

TOSHKENT

7.20 Курсатувлар тартиби. 7.25 Салом, Тошкент!».

7.00, 21.30 «Хабарлар» (узб) 7.20 Футбол. Евро - 2008. Швейцария - Туркия.

05.00, 09.05 «Доброе утро» 09.00, 12.00, 15.00, 03.00 Новости

09.50 Т/с «Карамболь». 10.45, 17.55, 04.45 «Вести. Дежурная часть».

10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.00 «Сегодня».

22.00 Д/ф «Тайные знаки. В конце пути вас ждет вселенная...».

08.00 М/с «Зена - королева воинов».

РОССИЯ

05.00 «Доброе утро, Россия!» 08.55 Д/ф «Александр Матросов».

ТВ

06.00 «Сегодня утром». 09.05 Т/с «Скорая помощь».

ТНТ

06.00 Т/с «Мое второе «я»».

ТВ

08.00 М/ф. 09.00 М/с «Жизнь с Луи».

SPORT

17.50 Курсатувлар тартиби. 17.55 М/с «Кўк рангли синкоча ва хумбош мушук».

UZBEKISTON

5.55 Курсатувлар дастури.
6.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00, 12.50, 22.50 «Йилдам»
7.05 «Емигр симфонияси» Т/с.
7.30, 8.35, 10.10, 12.55, 14.35, 17.10, 17.55, 18.55, 20.00, 22.55 ТВ - анонс.
7.35 «Икки дарё оралиғида»
7.55 «Ихор»
8.00 «Ахборот»
8.40 «Олам ва одам» дастури: «Ер сайёраси».

17.35 «Эртақлар - яхшилик атаклар»
18.00 Миллий сериал: «Турмуш чорраҳаларида»
18.50 «Олтин мерос»
19.00 Тошкент - 2200. «Тарих кўзгуси»
19.25, 19.55, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» /рус/.
20.45 «Соз сеҳри»
21.30 «Хонадон»
23.00 «Устаси фаранг» Б/ф. 2-қисм.
23.45-23.50 Тунги наволар. «Uzbekistan»
23.50 Курсатувлар дастури.
23.55 «Ўзбеким ёшлари - Бельгияда» 2-қисм.
00.55 ТВ - анонс.
01.00 «Ахборот» /рус/.
01.30 «Ёшлар майдони»
02.00 «04.00 «Маньявият» дастури.
04.00 «Ахборот»
04.30 Миллий сериал: «Туташ тақдирлар»
05.10 Тошкент - 2200. «Тарих кўзгуси»
05.30 «Икки дарё оралиғида»
05.50-05.55 Тонгги наволар.

6.55 «Yoshlar» саломи»
7.00, 13.30 «Ёшлар майдони»
7.30, 17.00 «Давринг боласи»
7.40 «Қора ўрдақ» М/с.

5-FEVRAL Payshanba

8.00 «Қадрдон қўшиқлар»
8.10 «Рақслар гулдаси»
8.20, 19.30 «Ишқ жодуси» Т/с.
9.05 «Миллий мерос»
9.10 «Муҳижазвий дунё»
10.00, 13.00, 16.00 «ДАВР»
10.10 «Ошин» Т/с.
10.55, 21.40 «UzEX»
11.00 «Нафосат олами»
11.10 «Чемпион»
11.30 «Яшаш сирлири»
11.50 «Най»
12.00 Миллий сериал: «Мафтуна»
12.45 «Ватаним менинг!»
12.55 «Навий хазинаси»
13.10 «Автопатруль»
13.20, 20.50 «Шахзодиннинг қўшиғи» Т/с.
14.45 «Мафтунок замин»
14.50 «Келажак загалари»
15.00 «Алишер Навоий» В/ф.
15.25 «Водий дурдонаси» 4-қисм.
15.55 «Илком канотлари»
16.10 «Афсона ва ҳақиқат»
17.10 «Мультипанорама»
17.30 «Шавкатли Айнево ҳақида қисса» Б/ф.

18.55 «Онажон қишлоғим»
19.00, 22.00 «ДАВР»
20.20 «KINOMANIYA»
21.45 2009 йил - Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили: «Қишлоқ ўйла-рин»
21.55 «Эълонлар»
22.30 «Бепарво бўлмаган!»
22.35 «Хайт-мамонт» Т/с.
23.20 «Юрт тинчлиги»

TOSHKENT

7.20 Курсатувлар тартиби.
7.25 «Салом, Тошкент!»
8.25, 19.20 Бизнес-Пойтахт»
8.35, 18.55 Т/с «Эсмеральда»
9.00, 18.05, 22.00 «Телекуррьер - маркет»
9.15, 9.40, 10.20, 11.25, 18.25, 18.50, 19.45, 21.25, 21.50 «Анонс»
9.20 «Хор жамоасининг концерти»
9.30, 18.30, 21.30 «Пойтахт»
9.45 «Интервью»
9.55, 21.55 «Уйларим»
10.00, 19.25 «Музыка SMS»
10.25, 18.20 «Тошкент-2200»
10.30, 20.00, 22.30 «Пойтахт» /рус/.
10.40, 20.25 Т/с «Милларгос»
11.10 «Саломат бўлинг!» /рус/.
11.20, 20.20 «Тошкент-2200» /рус/.
11.30-13.00 Кино: «Адский небоскреб»

17.50 Курсатувлар тартиби.
17.55 М/с «Кўк рангли сичконча ва хумбош мушук» 8-қисм
19.50 «Иктисод - ревью» /рус/.
20.55 «Интервью» /рус/.
21.05 «Жозиб»
22.15 «O'zbektelefilm» намойиш этакди: «Тулпорим»
22.50 «Кино SMS со звездами»
22.55-00.30 Кино: «Снежные псы»

SPORT

7.00, 21.30 «Хабарлар» (узб)
7.20 Футбол. Евро 2008. Хорватия - Германия
9.00, 18.30 «Хабарлар» (рус)
9.25 «Малахов +»
10.20 «Тет-а-тет»
10.30 Футбол. Англия чемпионати шарахи.
11.10-11.50 Футзал. Ўзбекистон чемпионати.
18.00 «Тет-а-тет»
18.10 «Спорт салтанати»
18.50 Баттон.
20.00 «Ринг кироллари»
20.40 «Монтекристо» Сериал.
21.50 Интeрфутбол.
21.25 «Властелин моря» Сериал.
00.25 «Туннигиз оуда бўлсин!»

05.00, 09.05 «Добро утро»
09.00, 12.00, 15.00, 03.00 Но-Новости
09.30 Малахов +
10.25 Модный приговор
11.25 Контрольная закупка
12.15 Т/с «Агент национальной безопасности»
13.20 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить
14.25 Понять. Простить
15.15 Т/с «Огонь любви»
16.10 «Давай поженимся!»
17.05 Федеральный судья
18.00 Вечерние новости
18.15 «Путь говорят»
19.10 Т/с «След»
19.55 Т/с «Богатая и любимая»
21.00 «Время»
21.30 Т/с «Широка река»
22.35 «Человек и закон»
23.35 Ночные новости
23.50 Судите сами с Максимом Шевченко
00.50 Европейский хоккейный тур. Сборная России - Сборная Швеции
02.50, 03.05 Х/ф «Один неверный ход»

09.50 Т/с «Карамболь»
10.45, 17.55, 04.45 «Вести. Дежурная часть»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести»
11.30, 14.20 «Местное время. Вести - Москва»
11.50 М/ф «Аллах Вас слышу!»
12.05 Т/с «Бандитский Петербург»
14.40 Т/с «Ваша честь»
15.35 «Суд идет»
16.30 «Кулагин и партнеры»
17.30 «Местное время. Вести - Московская область»
18.10 Т/с «Однажды будет любовь»
19.05 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть»
20.30 «Местное время. Вести»
20.50 «Спокойной ночи, малыши!»
21.00 Т/с «Открытой, милиция!»
22.50 «Птица счастья Николая Гнатюка»
23.45 «Вести +»
00.05 Х/ф «Клот»
02.15 Т/с «Закон и порядок»
03.05 Т/с «Большая любовь 2»
03.55 «Генерал Скобелев»

06.00 Т/с «Сегодня»
07.00, 14.00, 19.00 «Такси»
07.30 М/с «Приключения Джимми Нейтрона, мальчика-гения»
08.00 «Привет Пока!»
08.30 «Cosmopolitan»
09.30 «Гуманоиды в Королеве» «Заключай друг»
10.00 Т/с «Женская лига: пари, деньги и любовь»
10.30, 13.30, 18.00, 19.30, 20.00 Т/с «Счастливы вместе»
11.00 М/с «Губка Боб Квадратные штаны»
11.30 М/с «Приключения Джимми Нейтрона, мальчика-гения»

23.00 «Сегодня»
12.05 «Чудо-люди»
11.00 Т/с «Место под солнцем»
12.00 «Суд присяжных»
13.30 Т/с «Мангуст»
15.30, 18.30 «Чрезвычайное происшествие. Обзор»
16.30 Т/с «Кодекс части 2»
19.40 Т/с «Зверобой»
21.30 «К барьеру!»
22.40 «Ты не поверишь!»
23.25 Т/с «Адреналин»
00.25 «Аматоры»
00.55 «Суд присяжных»
02.00 Х/ф «Зубастика 2: Основное блюдо»
03.40 Просто цирк»
04.10 Т/с «Кощмары и фантазии»
05.05 Т/с «Без следа 6»

08.00 М/ф.
09.00 М/с «Жизнь с Луи»
09.30 М/с «Тройной зет»
10.00 М/с «Отги и тараканы»
10.30 М/ф.
11.00, 18.00 Т/с «Дрожь»
12.00, 04.00 Т/с «Мой ласковый и нежный зверь»
13.00 Д/ф «Тайные знаки. В конце пути вас ждет виселица... Предказание Марии Ленорман»
14.00 Д/ф «Разрушители мифов»
15.00, 19.00 Т/с «Вавилон 5»
16.00, 21.00 Т/с «Вперед, в прошлое!»
17.00 Т/с «Ангел»

20.00, 03.00 Т/с «Крепкий орешек Джейн»
22.00 Д/ф «Тайные знаки. Я чувствую беду»
23.00 Т/с «Охотники на монстров»
00.00 Т/с «Звездные врата»
01.00 Х/ф «Сияние»
05.00 Х/ф «Красная роза»
07.00 Т/с «Черный ворон»
08.00, 04.00 «Клуб детективов»
08.55 Музыка
09.00 «Телемагазин»
09.30-10.30 М/ф.
10.30, 14.30, 21.00, 02.00 «Состав преступления»
11.00, 16.00, 23.00 «Вне закона»
11.30, 18.00 Т/с «Морская полиция: Спецотдел 4»
12.30 Х/ф «Контрабанда»
15.00, 19.00 «Судебные страсти»
16.30, 23.30 Т/с «Безмолвный свидетель»
17.00, 00.00 Т/с «Ищейка»
20.00, 01.00 Т/с «Опера. Хроники убойного отдела 1»
21.30, 03.00 Т/с «Отряд «Анти-террор»
22.30 Реалити «Брачное чтиво»
02.30 «Карданный вал +»
06.00 Т/с «Лас-Вегас»
07.00 Т/с «Агентство «Алиби»»

08.00 М/с «Люди Икс»
08.55, 15.00 М/с «Смешарики»
09.00 М/с «Приключения Вуди и его друзей»
09.30, 19.00 Т/с «Папины дочки»
10.00, 22.00 Т/с «Рыжая»
11.00, 20.30, 02.00 Истории в деталях
11.30 Т/с «Люба, дети и завод»
12.00 Т/с «Развод и девичья фамилия»
13.00, 21.00 Т/с «Моя прекрасная няня»
14.00 Т/с «Школа №1»
15.30 М/с «Зорро. Поколение Зет»
16.00 М/с «Лизун и настоящие охотники за привидениями»
16.30 М/с «Приключения Вуди и его друзей»
17.00 М/с «Друпи-суперсршики»
17.30 М/с «Черный плащ»
18.00 Т/с «Джинн дома»
18.30 «Галилео»
19.30 Т/с «Кадетство»
23.00 Х/ф «Директор»
01.10 Т/с «В кадворе»
02.30 «Слава Богу, ты пришел!»
03.45 Т/с «Анатомия страсти»
05.35 Т/с «О.С. - одинокие сердца»
07.10 Музыка на СТС.

РОССИЯ

05.00 «Добро утро, Россия!»
08.55 Д/ф «Генерал Скобелев»

ROSSIA

06.00 «Сегодня утром»
09.05 Т/с «Скорая помощь»
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, «Сегодня»
10.25 Лихие 90.
11.00 Т/с «Место под солнцем»

6-FEVRAL Juma

7.30, 17.00 «Давринг боласи»
7.40 «Қора ўрдақ» М/с.
8.00 «Қадрдон қўшиқлар»
8.10 «Рақслар гулдаси»
8.20, 19.30 «Ишқ жодуси» Т/с.
9.05 «Миллий мерос»
9.10 «Муҳижазвий дунё»
10.00, 13.00, 16.00 «ДАВР»
10.10 «Ошин» Т/с.
10.55, 21.40 «UzEX»
11.00 «Нафосат олами»
11.10 «Чемпион»
11.30 «Дутор»
11.40 «Ўзбеким»
12.00 Миллий сериал: «Мафтуна»
12.45 «Ватаним менинг!»
12.55, 20.20 «Навий хазинаси»
13.10 «Автопатруль»
14.00, 20.50 «Шахзодиннинг қўшиғи» Т/с.
14.45 «Мафтунок замин»
14.50 «Зверест»
15.20 «Бобур хазинаси»
15.25 «Муқаддас кадакж»
15.55 «Илком канотлари»
16.10 «Афсона ва ҳақиқат»
17.10 «Мультипанорама»

17.30 «Уч бакалок» Б/ф.
18.55 «Онажон қишлоғим»
19.00, 22.00 «ДАВР»
20.25 «Yoshlar FM»
20.45 «Билм ва тафаккур»
21.45 «Набатчи»
21.55 «Эълонлар»
22.30 «Тошкент оқшони»
22.35 «Хайт-мамонт» Т/с.
23.20 «Юрт тинчлиги»

TOSHKENT

7.20 Курсатувлар тартиби.
7.25 «Салом, Тошкент!»
8.25, 19.20 Бизнес-Пойтахт»
8.35, 18.55 Т/с «Эсмеральда»
9.00, 18.05, 22.00 «Телекуррьер - маркет»
9.15, 11.35, 18.25, 18.50, 19.45, 21.25, 21.50 «Анонс»
9.20 «Дурдона»
9.30, 18.30, 21.30 «Пойтахт»
9.40 «Эртамыс загалари»
9.55, 21.55 «Уйларим»
10.00, 19.25 «Музыка SMS»
10.20 «Тошкентда латифа»
10.25, 18.20 «Тошкент-2200»
10.30, 20.00, 22.30 «Пойтахт» /рус/.
10.40, 20.25 Т/с «Милларгос»
11.10 «Интервью» /рус/.
11.20 «Иктисод - ревью» /рус/.

17.50 «Курсатувлар тартиби»
17.55 «Афиша» /рус/.
19.50 «Саломат бўлинг»
20.55 «Репортаж» /рус/.
21.05 «Жозиб»
22.15 Тошкент шаҳрининг 2200 йиллиги олдидан: «Менинг шахрим»
22.50 «Кино SMS со звездами»
22.55-00.30 Любимые кинофильмы: «Гараж».

SPORT

7.00, 21.30 «Хабарлар» (узб)
7.20 Футбол. Евро 2008. Австрия - Польша
9.00, 18.30 «Хабарлар» (рус)
9.25 «Малахов +»
10.20 «Тет-а-тет»
10.30-11.30 «Снукер»
18.00 «Тет-а-тет»
18.10 «Халқ уйиллари»
18.50 Горные лыжи
20.00 Футбол. Испания чемпионати шарахи.
20.40 «Монтекристо» Сериал.
21.50 Интeрфутбол.
23.25 «Властелин моря» Сериал.
00.25 «Туннигиз оуда бўлсин!»

05.00 «Добро утро, Россия!»
08.55 «Мусылман»
09.05 «Мой серебряный шар. Виталий Соломин»

10.00 Т/с «Карамболь»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести»
11.30, 14.20 «Местное время. Вести - Москва»
11.50 М/ф «Петух и краски»
12.05 Т/с «Бандитский Петербург»
14.40 Т/с «Ваша честь»
15.35 «Суд идет»
16.30 «Кулагин и партнеры»
17.30 «Местное время. Вести - Московская область»
17.55 «Вести. Дежурная часть»
18.10 Т/с «Однажды будет любовь»
19.05 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть»
20.30 «Местное время. Вести»
20.50 «Спокойной ночи, малыши!»
21.00 «Юрмала»
22.55 Х/ф «Чертова колесо»
00.30 Х/ф «Убрать Картера»
02.25 Х/ф «Обещание»
04.25 М/ф «Мой серебряный шар. Виталий Соломин»
05.10 Т/с «Ха»

12.00 «Суд присяжных»
13.30 Т/с «Мангуст»
15.30 «Спасатели. Обзор»
16.30 Т/с «Кодекс части 2»
18.30 «Чрезвычайное происшествие. Обзор»
19.40 «Следствие вели...»
20.35 «Чрезвычайное происшествие. Расследование»
21.00 Х/ф «Ты не спишь...»
22.25 Х/ф «Разоблачение»
01.25 Наша «Тема»
02.00 Х/ф «И в радости, и в горе»
03.35 Т/с «Кощмары и фантазии»
04.30 Т/с «Без следа 6»

13.00 М/с «Как говорит Джинджер»
14.30, 21.00, 00.00 «Дом 2»
16.00 Комедия «Остров сокровищ»
20.00 Т/с «Универ»
22.00 Т/с «Наша Russia»
22.30, 23.00 Т/с «Любовь на районе»
23.30 «Секс с А. Чеховой»
00.30 «Убойной ночи»
01.00 «Убойная лига»
02.10 «Дом 2. Новая любовь!»
03.10 «Необъяснимо, но факт»
04.00 «Ночные игры»

21.00 Х/ф «День катастрофы 2: Конец света»
01.00, 05.00 Х/ф «Сияние»
07.00 Т/с «Черный ворон»
08.00, 04.00 «Клуб детективов»
08.55 Музыка
09.00 «Телемагазин»
09.30-10.30 М/ф.
10.30, 14.30, 21.00 «Состав преступления»
11.00, 16.00, 23.00 «Вне закона»
11.30, 18.00 Т/с «Морская полиция: Спецотдел 4»
12.30 Х/ф «Закрываете сезон»
15.00, 19.00 «Судебные страсти»
16.30, 23.30 Т/с «Безмолвный свидетель»
17.00, 00.00 Т/с «Ищейка»
20.00, 01.00 Т/с «Опера. Хроники убойного отдела 1»
21.30, 03.00 Т/с «Отряд «Анти-террор»
22.30 Реалити «Брачное чтиво»
02.00, 02.30 Реалити «Брачное чтиво. Для взрослых»
06.00 Т/с «Лас-Вегас»
07.00 Т/с «Агентство «Алиби»»

08.00 М/с «Люди Икс»
08.55, 15.00 М/с «Смешарики»
09.00 М/с «Приключения Вуди и его друзей»
09.30, 11.30, 19.00 Т/с «Папины дочки»
10.00, 22.00 Т/с «Рыжая»
11.00, 20.30 Истории в деталях
12.00 Т/с «Развод и девичья фамилия»
13.00, 21.00 Т/с «Моя прекрасная няня»
14.00 Т/с «Школа №1»
15.30 М/с «Зорро. Поколение Зет»
16.00 М/с «Лизун и настоящие охотники за привидениями»
16.30 М/с «Приключения Вуди и его друзей»
17.00 М/с «Друпи-суперсршики»
17.30 М/с «Черный плащ»
18.00 Т/с «Джинн дома»
18.30 «Галилео»
19.30 Т/с «Кадетство»
19.30 Т/с «Тройной форсаж. Токийский дрифт»
01.00 Х/ф «В бреду»
02.50 Т/с «Анатомия страсти»
04.40, 05.35 Т/с «О.С. - одинокие сердца»
06.30 Музыка на СТС.

O'ZBEKISTON

5.55 Курсатувлар дастури. 6.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 7.00, 12.50 «Йилдам»...

19.30 «Ахборот», /рус/. 19.55, 20.55, 21.30 Эълонлар. 20.05 Миллий сериал: «Денгиздан томчи»...

7-FEVRAL

Shanba

9.05 «Миллий мерос». 9.10 «Афсона ва ҳақиқат». 10.00, 13.00, 16.00 «ДАВР»...

TOSHKENT

7.20 Курсатувлар тартиби. 7.25 «Салом, Тошкент!». 8.25, 19.25 Бизнес-«Пойтахт»...

восита мулоқот. 21.00 «Жозибда». 21.05 «Тошкентда латифа»...

SPORT

8.00, 21.30 «Хабарлар» (узб) 8.20 «Тет-а-тет». 8.30 Мультифильм...

06.00, 10.00, 12.00 Новости 06.10 «Родиться заново» 06.55 Х/ф «Ветеринары»...

07.00 «Сельский час». 07.30 «Диалоги о животных». 08.00, 11.00, 14.00 «Вести»...

07.05 М/с «Аниматрица». 07.30 «Сказки Баженова». 08.00, 10.00, 13.00, 16.00...

10.00 «Школа ремонта». «Нью-Йорк своими руками». 11.00 Д/ф «Как вырастить гения»...

10.00, 19.30 «Хабарлар» (узб) 8.20 «Тет-а-тет». 8.30 Мультифильм...

08.00 Анимаци. фильм «Зорро. Возвращение в будущее».

РОССИЯ

05.25 Детектив «Сосед». 06.50 «Вся Россия».

05.25 Х/ф «Остров сокровищ 3: Тайна на острове сокровищ».

06.00, 06.30 Т/с «Джейк и Джесси».

08.00 М/ф. 09.00 М/с «Жизнь с Луи».

08.00, 05.00 «Клуб детективов».

08.00 Анимаци. фильм «Зорро. Возвращение в будущее».

O'ZBEKISTON

5.55 Курсатувлар дастури. 6.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 7.00, 12.50 «Йилдам»...

20.40 «Қўнғил қўшиқ истаиди». 21.00 «Тахлилнома». 21.50 «Азизим»...

8-FEVRAL

Yakshanba

8.00 «Алишер Навоий», Б/ф. 9.35, 13.55, 18.40 «Навоий хазинаси»...

TOSHKENT

7.20 Курсатувлар тартиби. 7.25 «Салом, Тошкент!». 8.25 Бизнес-«Пойтахт»...

18.30 Кино «Тоҳир ва Зуҳра». 20.20 «Фаровонлик бекати»...

SPORT

8.00 «Хабарлар» (узб) 8.20 «Куноқ стартлар». 9.00 «Хабарлар» (рус)...

РОССИЯ

06.00, 10.00, 12.00 Новости 06.10 «Вместе навсегда» 07.00 Х/ф «Большой капкан»...

06.10 Х/ф «Испытательный срок». 07.55 «Сам себе режиссер».

08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».

08.00 М/ф. 09.00 М/с «Жизнь с Луи».

08.00, 05.00 «Клуб детективов».

08.00 Анимаци. фильм «Космические охотники на докворк и пираты острова Тортуга».

Ҳимоя институтининг ҳуқуқий асосини Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ташкил қилади. Жумладан, унинг 22-моддасига мувофиқ, Ўзбекистон Республикаси ўз ҳудудида ҳам, унинг ташқарисида ҳам ўз фуқароларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш ва уларга ҳомийлик кўрсатишни кафолатлайди. 26-моддасига мувофиқ эса, судда айбланган шахсга ўзини ҳимоя қилиш учун барча шароитлар таъминлаб берилади. 116-моддасига мувофиқ, тергов ва суд ишини юриштириш ҳар қандай босқичда малакали юридик ёрдам олиш ҳуқуқи кафолатланади. Фуқароларга, корхона, муассаса ва ташкилотларга юридик ёрдам бериш учун адвокатура фаолият кўрсатади.

ЖПКнинг 24-моддасига мувофиқ сўроқда гумон қилинувчи, айбланувчи ва судланувчи ҳимоялашни ҳуқуқига эга. Суриштирувчи, терговчи, прокурор ва суд гумон қилинувчи, айбланувчи ва судланувчига ҳуқуқларини тушунтириб бериши ҳамда у ўзига қўйилган айбловдан ҳимояланиш учун қонунда назарда тутилган барча восита ва усуллардан фой-

да айбланувчининг ҳар қандай манфаатларини эмас, унинг фақат қонуний манфаатларини, қонуний ҳимоя воситалари ҳамда усуллари билан ҳимоя қилиш ва ёқлашга давбат этилган. Ҳимоячи ҳимояси остидаги шахсга ёқин учун суриштирув, тергов органлари, прокуратура ва судни онгли равишда жалғитиб, ҳар қандай усуллар билан уни ҳимоя қилиши мумкин эмас. Иш юриштириш билатуриб асосиз илтимоснома-лар бериш орқали чўзишга, шубҳали ёки сохта далиллар тақдим этишга, фактларни бузиб кўрсатишга, ҳимояси остидаги шахсни жалғитишга қаратилган ва шу каби бошқа усулларга умуман йўл қўйиб бўлмайди.

«Адвокатура институтини тақомиллаштириш муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги 2008 йил 31 декабрдаги ЎРҚ - 198-сонли Қонун билан ЖПКнинг 49-моддаси 4 қисмига мувофиқ «ҳимоячининг ишда иштирок этишига жиноят процессининг ҳар қандай босқичида, шахс ушланганида эса

тўғрисидаги қарор унга матлум қилинган пайтдан бошлаб ҳимоячи эга бўлиш ҳамда учрашувларнинг сони ва давом этиш вақти чекланмаган ҳолда у билан учрашиш (ЖПКнинг 230-моддасининг иккинчи қисмида назарда тутилган ҳолатлар, яъни қариндошлар ва бошқа шахслар бундан мустасно);

— кўрсатув бериш ёхуд кўрсатув беришдан бош тортиш ва кўрсатувларидан жиноят ишига доир далил сифатида унинг ўзига қарши фойдаланилиши мумкин-

Жабрланувчининг (ЖПК-55м.), фуқаровий даъвогарнинг (57-м.) ва фуқаровий жавобгарнинг (59-м.) ҳуқуқ ва мажбуриятларини белгилувчи процессуал нормалардаги «**ишнинг барча материаллари билан танишиш ва ундан зарур маълумотларни ёзиб олиш**» деган сўзлар «**дастлабки тергов тамом бўлганидан сўнг ишнинг барча материаллари билан танишиш ва ундан зарур маълумотларни ёзиб олиш, материаллар ва ҳужжатлардан техника воситалари ёрдамида ўз ҳисобидан**

қилиш тартибини белгилувчи ЖПКнинг 114-моддаси қуйидаги мазмундаги иккинчи қисм билан тўлдирилди, яъни: «**Сўроқда ўз адвокати билан ҳозир бўлган ҳуқуқни ёки жабрланувчинини сўроқ қилиш адвокат иштирокида амалга оширилади. Сўроқ тугагандан сўнг адвокат гувоҳнинг ёки жабрланувчининг ҳуқуқлари ҳамда қонуний манфаатлари бузилганлиги тўғрисида, сўроқ баённомасига киритилиши лозим бўлган арзларини баён этишга ҳақли**».

Ўзбекистон Республикасининг МЖТК «Адвокатнинг профессионал фаолиятига тўсқинлик қилиш» тартибини белгилو-вчи янги 197-1-модда билан тўлдирилди. Унга кўра: «**Адвокат сўроқда жавоб тақдим этмасликда ифодаданган адвокатнинг профессионал фаолиятига тўсқинлик қилиш, шунингдек адвокатнинг ишда иштирок этишига тўсқинлик қилиш ёки ишонч билдирувчи шахс (ҳимоя остидаги шахс) манфаатларига зид бўлган вазиятни мажбуран эгаллашга эришиш мақсадида адвокатга қандай шаклда бўлмасин таъсир ўтказиш**»

ҲИМОЯ ИНСТИТУТИ:

даланиш имкониятини яратиб беришлари лозим.

Амалдаги ЖПК талабига кўра, гумон қилинувчи, айбланувчи, жабрланувчи ва гувоҳ ҳимоячи-га, яъни ўз қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш ва ҳуқуқларини амалга оширишда унга юридик ёрдам кўрсатишга махсус вакил қилинган шахсдан ёрдам олишга ҳақли. Ҳимоячи улардан олинган ваколатлар асосида ҳаракат қилиб, уларнинг манфаатларини ҳимоя қилган ҳолда, процесс иштирокчиси сифатида муайян мустақилликка эга.

Ўзбекистон Республикасининг 2008 йил 15 сентябрдаги «Ўзбекистон Республикаси ЖПКнинг 49-моддасига ўзгартиш киритиш тўғрисида»ги Қонунга мувофиқ, ишда ҳимоячи сифатида адвокат иштирок этади. Адвокатнинг ишда иштирок этишига у адвокатлик гувоҳномасини кўрсатганидан ва муайян ишни юриштириш ваколатли эканлигини тасдиқловчи ордени тақдим этгандан кейин йўл қўйилади.

Гумон қилинувчи, айбланувчи ва судланувчининг яқин қариндошлари ёки қонуний вакилларидан бирининг адвокат билан бир қаторда ҳимоячи сифатида иштирок этишига гумон қилинувчининг, айбланувчининг, судланувчининг илтимоси бўйича суриштирувчининг, терговчининг қарори ёки суд ажри-мига биноан йўл қўйилади.

Қонунда саккиз тур ишлар бўйича ҳимоячининг иштирок этиши шартлиги кўзда тутилган. (ЖПКнинг 51-моддаси). Суриштирувчи, терговчи, прокурор ёки суд ишнинг мураккаблиги ва бошқа ҳолатлар туфайли гумон қилинувчи, айбланувчи ёки судланувчи ўз ҳуқуқларини амалга оширишда қийналиши мумкин деган ҳулосага келса, бошқа ишлар бўйича ҳам ҳимоячининг иштирок этишини шарт деб топишга ҳақли.

Ҳимоячи процессуал фаолиятининг асосий мазмуни айбланувчинини асосланмаган айбловдан ҳимоя қилишдан иборат. Ҳимоя-

қонунлардаги янгиликлар

лиги ҳақида хабардор бўлиш; — узининг ҳимоялашни ҳуқуқини шахсан ўзи амалга ошириш;

— амнистия актини қўллаш ҳақидаги ишлар бўйича суд мажлисида иштирок этиш ҳуқуқи белгиланди.

Ҳимоячининг ҳуқуқ ва мажбуриятларини белгилувчи ЖПКнинг 53-моддасининг биринчи қисми қуйидаги янги ҳуқуқий нормалар киритилди.

Яъни, айбланувчининг ҳуқуқлари: — қамоққа олинганлиги ва турар-жойи тўғрисида адвокатга ёки яқин қариндошига телефон орқали кўнгирик қилиш ёхуд хабар бериш; ҳимоячи эга бўлиш ҳамда учрашувларнинг сони ва давом этиш вақти чекланмаган ҳолда у билан холи учрашиш (ЖПКнинг 230-моддасининг иккинчи қисмида назарда тутилган ҳолатлар, яъни қариндошлар ва бошқа шахслар бундан мустасно);

— кўрсатувлар беришдан бош тортиш ва кўрсатувлардан жиноят ишига доир далиллар сифатида унинг ўзига қарши фойдаланилиши мумкинлиги ҳақида хабардор бўлиш;

— дастлабки тергов тамом бўлганидан сўнг зарур материалларни ёзиб олишдан ташқари, материаллар ва ҳужжатлардан техника воситалари ёрдамида ўз ҳисобидан кўчирма нусхалар олиш ёки улардаги маълумотларни ўзга шаклда қайд этиш ҳуқуқлари билан тўлдирилди.

Шу модданин иккинчи қисми эса қуйидаги янги тахрирда берилди. «Агар гумон қилинувчи, айбланувчи ёки судланувчи қамоқда бўлса, ҳимоячи у билан жиноят ишини юриштириш масъул бўлган давлат органлари ва мансабдор шахсларнинг рухсатсиз, учрашувларнинг сони ва давом этиш вақти чекланмаган ҳолда холи учрашишга ҳақли» (ЖПКнинг 230-моддасига мувофиқ фақат ушлаб турилган билан қариндошлар ва бошқа шахслар суриштирувчи ёки терговчининг рухсати билан учрашишлари белгиланган ва шу моддада «**ҳимоячи билан учрашув бундан мустасно**», дейилган).

— кўчирма нусхалар олиш ёки улардаги маълумотларни ўзга қайд этиш» каби ҳуқуқий ҳимоя кафолатларини кенгайтирувчи ҳуқуқий норма билан алмаштирилган.

Амалдаги ЖПК «Гувоҳнинг адвокати» институтини тартибга солувчи янги 66-1-моддаси билан тўлдирилди. Мазкур моддада: — гувоҳнинг адвокати белгиланган тартибда гувоҳга юридик ёрдам кўрсатиш ваколатига эга бўлган шахс эканлиги;

— жиноят иши бўйича тарафларнинг манфаатини ҳимоя қилаётган шахс мазкур иш бўйича гувоҳнинг адвокати бўлиши мумкин эмаслиги;

— у адвокатлик гувоҳномасини кўрсатганидан ва ордени тақдим этганидан сўнг, гувоҳ қаққирланган пайтдан эътиборан ишга қўйилиши;

— у бир қатор ҳуқуқларга (қонунда қайд этилган) эга эканлиги кўрсатилди.

Шу вақтнинг ўзига гувоҳ адвокати билан мажбуриятлари ҳам белгиланди. Жумладан, гувоҳнинг адвокати: гувоҳга зарур юридик ёрдам кўрсатиши; далилларни йўқ қилиш, сохталаштириш, гувоҳларни кўндиришга уриниш ва бошқа қонунга хилоф ҳаракатлар орқали ҳақиқатни аниқлашга тўсқинлик қилмаслиги; ишни тергов қилишда ва суд мажлиси вақтида тартибга rioя қилиши шартлиги кўрсатилди.

Мазкур модданин учинчи қисмида ҳимоя институтини кафолатларини мустаҳкамловчи «ҳимоячининг ушбу модданин иккинчи қисмига мувофиқ тўлган материалларни ишга қўшиб кўйиш тўғрисидаги илтимоснома-си суриштирувчи, терговчи, прокурор томонидан албатта қаноатлангирлиши керак» лиги ҳақидаги мажбурий характердаги норма билан мустаҳкамланди.

Гувоҳ ва жабрланувчи ҳуқуқлари ҳимояси кафолатларини таъминлаш мақсадида, уларни сўроқ

учун, «энг кам ойлик иш ҳақининг икки бараваридан беш бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлишига» оид маъмурий жавобгарлик белгиланди.

Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-ижроия кодексининг «Юридик ёрдам олиш ҳуқуқини таъминлаш»ни тартибга солувчи 10-моддаси қуйидаги янги тахрирда баён этилди: «Маҳкумлар адвокатлардан малакали юридик ёрдам олиш ҳуқуқига эга.

Юридик ёрдам олиш учун адвокатлар билан холи учрашувлар маҳкумларга уларнинг аризасига ёки адвокатнинг илтимосномасига кўра берилади.

Маҳкумларнинг адвокатлар билан учрашувлари сони ва муддати чекланмайди.

Юридик ёрдам кўрсатаётган адвокат қуйидаги ҳуқуқларга эга: — жазони ижро этиш муассасаси маъмуриятининг, прокурорнинг, суднинг ҳаракатлари ва қарорлари устидан шикоят бериш; — жазони ижро этиш муассасаси маъмуриятининг маълумотномалар, тавсифномалар ва бошқа ҳужжатларни сўраб олиш.

Маҳкумларнинг адвокатлар билан учрашувлар ўтказиш тартиби қонун ҳужжатлари билан белгиланади.

Суд ҳар бир жиноят иши бўйича суриштирув, тергов олиб боришда, шунингдек суд муҳокамаси даврида гумон қилинувчи, айбланувчига, жабрланувчига ҳамда гувоҳга нисбатан ҳимоя ҳуқуқини таъминлашга оид қонун талабларига rioя қилинганлиги тасдиқлаб текшириши ва йўл қўйилган қонунбузилиш ҳоллари юзасидан ҳусусий ажрим чиқариш орқали муносабат билдириши шарт.

Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг вазифаси юқорида қайд қилинган қонун талабларини аниқ ва тўлиқ бажарилишини таъминлаш, уларнинг обрўсизланишига мутлақо йўл қўймасликдан иборат.

Бахтиёр ПЎЛТАОВ,
Бош прокураторнинг Олий
қўрсатилган катта ўқитувчиси,
ю.ф.д., профессор

Хорижий мамлакатларда прокуратура органларининг ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишдаги асосий функциялари бўйича фикр билдиришдан олдин «прокурор назорати», «прокуратура органларининг функциялари» атамаларининг мазмунини кўриб чиқайлик.

Прокурор назорати деганда махсус ваколатли мансабдор шахслар — прокурорлар томонидан қонунларнинг аниқ ва бир хилда ижро этилиши ва қўлланилишини таъминлаш мақсадида қонунбузарликлар, уларнинг сабаблари ва бунга имкон берган шароитларни ўз вақтида аниқ-

тилан.

Албатта, битта ҳуқуқий тизимга мансуб бўлган турли давлатлардаги прокуратура органлари функциялари ўртасида ҳам жиддий фарқлар бўлиши мумкин. Лекин ушбу давлатларда прокуратура органлари функциялари тарихий шаклланишининг бирлиги, ушбу функцияларни амалга оширишда қўлланиладиган ҳуқуқий воситаларнинг умумийлиги битта ҳуқуқий тизимга мансуб бўлган турли давлатлардаги прокуратура органлари функциялари бўйича умумий ҳулосага келиш имконини беради.

Континентал (Роман-герман)

умумий раҳбарлик қилиш.

3. Судларда айбловни қувватлаш. Прокурорларнинг жиноят ишларини қўзғатишга доир ваколати кўпчилик ривожланган мамлакатларда мутлоқ характерга эга. Жумладан, ГФР жиноят процессуал қонунига мувофиқ жиноят ишларини қўзғатиш ваколати прокурорларнинг мутлоқ ҳуқуқи ҳисобланади.

Францияда ҳам фақатгина прокурор қонунбузарга нисбатан жиноий даъвоини давлат номидан ёки ўзини ташаббуси билан келиб тушган ариза, баённома, хабар ҳамда жабрланувчининг шикоятига биноан қўзғати-

қилиш;

— идоравий норматив-ҳуқуқий актларнинг Конституция ва қонунларга мослигини таъминлаш;

— ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг жиноятчиликка қарши кураш борасидаги фаолиятини мувофиқлаштириш.

Бу давлатларнинг кўпчилигида прокурорлар юқоридаги функцияларни амалга ошириш чоғида процессуал жиҳатдан мустақилдирлар.

Умумий ҳуқуқ таркибига кирувчи давлатларда ҳам прокуратура органларининг функциялари турличадир. Ушбу функцияларнинг асосийлари

лияти судларда айбловни қувватлаш ва ҳукумат манфаатларини судларда ҳимоя қилиш билан чекланган.

Латин Америкаси ва Скандинавия давлатларида прокуратура органларининг функциялари роман-герман ҳуқуқ тизимига кирувчи давлатларникига ўхшашдир.

Бу давлатларда прокуратура органларининг асосий функцияларига қонунийлик ва ҳуқуқ-тартиботни таъминлаш ҳамда жиноят-судлов ишларини юритишда иштирок этиш қиради.

Скандинавия давлатлари (Норвегия, Финляндия)да прокуратура органлари маъмурий судларга те-

Хорижий мамлакатларда прокуратура

лаш ва бартараф этиш, бузилган қонунийликни тиклаш, айбдор шахсларни қонунда белгиланган жавобгарликка тортиш бўйича давлат номидан амалга ошириладиган ҳокимият фаолияти англашилади.

Хорижий мамлакатларда прокуратура органларининг асосий функциялари кўпгина ҳолларда, ушбу давлатлар мансуб бўлган ҳуқуқий тизимга боғлиқ бўлади.

Мисол учун, Роман-герман ҳуқуқий тизимига мансуб давлатларда қонунийлик таъминлашни бундан назоратни амалга ошириш прокуратура органларининг асосий функцияси бўлиб, қолган барча функциялар уни тўлдирish ва ривожлантиришга қара-

ҳуқуқ тизимига кирувчи давлатлардаги прокуратура органларининг функциялари турличадир.

Франция, Германия, Бельгия, Италия, Нидерландия, Руминияда прокуратура органларининг асосий функциялари жиноят-судлов ишларини юритиш соҳасига тааллуқли бўлиб, шу боисдан бу давлатларда прокурорлар асосан судлар қошида фаолият кўрсатади.

Бу давлатларда жиноят судлов ишларини юритиш бўйича прокурорларнинг функциясига қўйиладиган қарар:

1. Жиноят ишларини қўзғатиш.
2. Жиноят ишларини тергов қилиш, терговни назорат қилиш, терговга

тишга ҳақлидир.

Италияда прокурорнинг бу ваколати ҳатто Италия Конституциясида белгилаб қўйилган.

Россия Федерацияси, Албания, Венгрия, Македония, Сербия, Словакия, Хорватия ва МДХнинг деярли барча давлатларида прокуратура органлари қонунийлик ва ҳуқуқ-тартиботни таъминлаш бўйича жиноят процесси ва бошқа соҳаларда функцияларининг кенглиги билан ажралиб турадилар.

Бу давлатларда прокуратура органларининг қонунийлик ва ҳуқуқ-тартиботни таъминлаш функциясига қўйиладиган қарар:

— қонунлар ижросини назорат

сифатида қўйиладиганларни ажратиб кўрсатиш мумкин:

1. Жиноят ишларини қўзғатиш, тергов қилиш ва судда айбловни қувватлаш;

2. Ҳуқуқнинг юридик масалалар бўйича вакили ролини бажариш. Аммо ҳар бир давлатнинг тарихий-ҳуқуқий ривожланишининг ўзига хос хусусиятларига боғлиқ ҳолда прокуратура органларининг функциялари бир-биридан фарқ қилади.

Мисол учун, АҚШда атторнейлар тергов, суриштирув, судда айбловни қувватлаш, ижроия ҳокимият манфаатларини судларда ифодалаш бўйича кенг ваколатларга эга бўлса, Буюк Британияда атторнейлар фао-

лиши бўлган функцияларни ҳам бажарадилар.

Хорижий мамлакатларда прокуратура органлари фаолиятида эришилган ихобий натижаларни жорий қилиш мамлакатимиз прокуратура органлари тизимига қонунийлик ва ҳуқуқ тартиботни мустаҳкамлашга қаратилган фаолият самардорлигини ошириши мумкин. Чунки прокуратуранинг обрў-эътибори, ижтимоий аҳамияти, аввало унинг қонунийлики мустаҳкамлаш ва ҳуқуқ-тартиботни барқарорлаштиришга қўшган ҳиссаси билан белгиланади.

Мўйинжон ИМИНОВ,

Бош прокуратуранинг

Олий ўқув курслари тингловчиси

ВИЗА ОЛИШ УЧУН ДНК АНАЛИЗИ

«The Daily Mail» ахборот агентлигининг хабар беришича, Франция иммиграция хизмати эндиликда мамлакатга кирмокчи бўлган шахсларнинг аниқлаштиришда маълумотларнинг ҳаққонийлигини уларнинг ДНКлари текшируви ёрдамида аниқламокчи. Францияда қариндошларини кўриш истагида бўлган хорижий келмишларга, ўз ихти-

тибери ва ҳисобига кўра, қариндошлигини тасдиқлаш учун ДНК анализини топшириш тақлиф этилади.

Визаларни олишнинг янги тартиби Франция Парламенти томонидан 15 ой аввал қабул қилинган. Бироқ, кўпгаб норозиликлар сабаб тегишли вазирлик томонидан маъқулланмаган. Лекин, январда тасдиқланган иммиграция ишлари бўйича янги вазир Эрик Бессон, бу борадаги керакли ҳужжатларга имзо қўйишни билдирди. Унинг фикрича, ДНК текширувлари мамлакатга кириб келмокчи бўлган хорижликларнинг Францияда қариндошлари бор-йўқлигини аниқ курсатади.

Вазирнинг қайд этишича, Сенегал, Кот-д'Ивуар ва Того каби давлатлардан Францияга кириб келиш ниятида бўлганларнинг 80 фоизи тасдиқланмаган маълумотлар ҳамда тузилганлик ва никоҳ тўғрисида сохта ҳужжатларни тақдим этадилар. Оддатий ҳол, инсон ҳуқуқлари ҳимоячилари бундай янги чораларга қарши чиқадилар. Уларнинг айтишича, ДНК тестини ўз ихтибери билан топширишдан бош тортиш номзод томонидан виза олиш имкониятини камайтиради. Шу билан бирга, ДНК анализининг қиммат туриши (350 евро) мамлакатга ташриф буюрувчилар учун иқтисодий тўсиқни янада оширади. Бу ҳолатлар инсон ҳуқуқларини поймол қилади.

Французларнинг тажрибаси Европанинг бошқа давлатлари томонидан кузатиб келинмокда. Тасдиқлаш керакки, юқорида қайд этилган муаммолар Европанинг яна қатор давлатларида ҳам учраб туради.

даги нақд пул олиб қўйилган. Ушбу рейдларда умумий ҳисобда 250 нафар немис ва голланд полициячилари қатнашишган.

Наркосавдогарлар қибсга олинди

Германия ҳамда Голландияда ўтказилган полиция рейдлари натижасида наркотик моддаларнинг контрабандасига алоқадорликда гумон қилинган 22 киши қибсга олиб қўйилди. «Associated Press» ахборот агентлигининг хабар қилишича, рейдлар Гаагадан Германияга наркотикларни етказиш билан шуғулланган турк миллатига мансуб кишилардан иборат жиноий уюшмани йўқ қилишга қаратилган бўлган.

Махсус операция давомида гуноманувоқлардан жами 50 килограмм героин гўбхандлик моддаси, иккита пистолет ва 29 минг евро миқдоридagi нақд пул олиб қўйилган. Ушбу рейдларда умумий ҳисобда 250 нафар немис ва голланд полициячилари қатнашишган.

КОЛУМБИЯДА ПОРТЛАШ

Колумбия пойтахти Боготада рўй берган портлаш оқибатида икки киши ҳаётдан кўз юмди, 20 таси турли даражадаги тан жароҳати олди. «El Mundo» нашрида ёзилишича, портлаткич мослама Богота шимолида жойлашган «Blockbuster» видео материаллар ижраси билан шуғулланувчи дўкон олдидаги автомашинага ўрнатилган бўлган. Богота полициясининг фикрича, портлаш террорчилар томонидан қилинган ҳуруждир. Шунга ҳам қайда этиш керакки, бундан роппа-роса бир йил муқаддам «Blockbuster» савдо тизимининг бошқа дўкони яқинида ҳам портлаш юз берганди.

Бош вазир тақиб қўйиши мумкин

Буюкбританиянинг ахборот баҳслари бўйича суд палатаси мамлакат ҳукуматини Ироққа бостириб кириш қарори қабул қилинган йиғилиш баённомасини ошкор қилишга мажбур этди. Судьяларнинг фикрича, мазкур ахборот махфийлигига қарамай, жамият манфаати учун ошкор этилиши лозим. Мазкур баённомада Ироққа бостириб кириш масаласи юзасидан ўша вақтдаги бош вазир Тони Блэрнинг нима фикр билдиргани, шунингдек, вазирлар маҳкамаси аъзоларидан ким рози, ким норози бўлганлиги ҳақидаги маълумот бор.

Вазирлар маҳкамаси котибиятида апелляция бериш учун 27 кун вақт қолди. Агарда апелляция қаноатлангилмас, бош вазир Гордон Браун мазкур қарорга тақиб қўйишга ҳақлидир. Буюкбритания АҚШ билан ҳамкорликда 2003 йилдан бунён Ироққа ҳарбий кампанияни олиб бормоқда. Ироққа бостириб кириш учун расмий Боғдод ядро қуролини ишлаб чиқарётганлиги тўғрисидаги маълумотлар асос бўлган. Бироқ, Ироқ ҳудудидан ҳеч қандай ядро қуроли ишлаб чиқарётган завод ёки лаборатория топилмади, деб хабар қилади «Sky News» ахборот агентлиги.

ТАРТИБСИЗЛИКЛАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

Мадагаскар пойтахти Антананаривуда давом этаётган тартибсизликларда қурбон бўлганлар сонини 34 га етди. Сешанба кунги қўтқарувчилар савдо марказида 25 кишининг жасадини топишган. Аниқлаштиришча, улар тартибсизликлар вақтида бойиб олиш ниятида мародерлик билан шуғулланган кишилардир. Бўш қолган савдо марказига кирган тартиббузарлар қўлга олинган нарсаларни ташиб кета бошлаган бир пайтда бу ерда ёнғин авж олган. Натижада мародерлар савдо марказидан чиқа олмай, ениб кетишган.

Шунингдек, мамлакат Президенти Марк Равалумананага тегишли компаниянинг оморборхонаси талон-тарож қилинмагандан пайтда

яна 6 киши оломон оёғи остида қолиб, ҳалок бўлишган. Маҳаллий қамқоннада рўй берган исён натижасида қўрқичлар маъмуллардан бирини отиб ўлдиришган, 10 тасини ярадор қилишган. Намойишчилар хусусий телекомпания бизнесини эгаллаб олишга ҳаракат қилишганида, улардан иккитаси қурбон бўлган.

Маълумки, Антананаривудаги тартибсизликлар муҳолифат етакчиси, шахар ҳокими Анди Ражуелина қачирган кўпминг кишилик митингдан бошланган. Ҳукумат сийосатига норози намоишчилар бир неча дўкон ва биноларни вайрон қилишган, Ражуелина ўз тарафдорларига мурожаат қилиб, тартибсизлик ва мародерликка чек қўйишга қаҳир-

ди. Бироқ, телекомпания олдида ҳалок бўлган сафдошлари қотиллиги тергов қилиниб, айбдорлар жазага тортилмагунга қадар ҳукумат билан музокарага кирмаслигини билдирди.

Ўз берган тартибсизликлар расмий ташриф билан Жанубий Африка Республикасига келган мамлакат Президенти Равалуманананинг сафарини тўхтатиб, ватанига қайтишга мажбур қилди. Мадагаскарга қайтган, у барчани шахсий манфаатларини четга суриб, халқ тинчлиги йўлида музокараларга ўтишга қаҳирди.

Маълумингиз бўлса, 2006 йилда Равалу-

манананинг қайта сайланиши чоғида ҳам айнан шундай тартибсизликлар рўй берганди. Равалуманана 2001 йилда ҳокимият тепасига келган. Ушундан ҳукумат бошида бўлган Президент Ратсирака маълумиятини тан олгиси келмай, президентлик курсини бўша-тишдан бош тортганди. Бу ҳолат кучли қарама қаршилиқ ва эътирозларга сабаб бўлганди. Бир неча ой давом этган сиёсий инқироздан сўнг, охири-оқибат Равалуманана Президент этиб тан олинган. Оролин 25 йил бошқарган Ратсирака Мадагаскарни тарк этиб, қуввинликда Францияда яшаб келаёпти, деб хабар беради «France Presse» ахборот агентлиги.

Агарда сизга кимдир Шердор мадрасаси ёки Арк қалъасини сотиб олишни таклиф қилса, ёқа ушлашга ҳам, кулишга ҳам шошилманг. Сабаби дунёда давлат муҳофазасидаги иншоотларни учига чиққан фирибгарлар бир неча маротаба «сотиб» юборганликлари аниқланган. Куйида эътиборингизга тарихда юз берган мана шу каби энг йирик фирибгарликларнинг ўнталлигини ҳавола этамиз.

Анойи хариддорлар

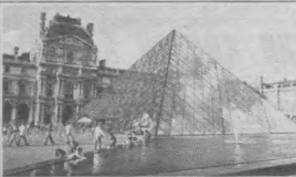
8. Лондондаги машҳур Трафалгар майдонидagi фаввора, арслонлар ва Адмирал Нелсоннинг ҳайкали ҳамда устунларини америкалик анойи бизнесмен харид қилган. Маҳаллий «сотув»чи уни Британия ҳукумати катта қарзларга ботиб бораётганлиги сабабли

барча нарсаларни сотаётганлигига ишонтира олган. Машҳур иншоот бизнесмен учун атиги 6 минг фунт стерлинга тушган.

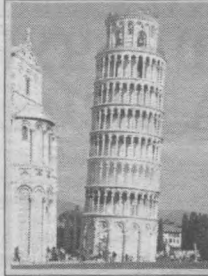
6. 1929 йилда америкалик бир киши Букингем саройини сотиб олиш учун бошланғич бадал сифатида 2 минг фунт стерлинг берган. Бироқ «солдалар қироли» бўлган америкаликка саройини сотиб олиш nasib этмаган. Сабаби сарой «сотувчи»си қилаётган ишдан қўриқиб ғойиб бўлган.

7. Иккита йирик қурилиш фирмалари машҳур Колизейни қайта тазмирлаш таклифига лаққа тушишган. Устига-устак фирма раҳбарлари таклифни берган «Италия ҳукумати вакиллари»га лойиҳани қўлга киритиш учун катта пора таклиф қилганлар. Табиийки, пора бажонидил қабул қилинган.

4. Франция полицияси ҳужжатларига асосан машҳур Лувр 18 марта бутунлай ва қисман турли кишиларга «сотилган».

3. Американинг рамзи ҳисобланмиш Озодлик ҳайкалини австралиялик бизнесмен сотиб олмоқчи бўлган. Америкалик «сотувчи» бизнесменга АҚШ ҳукуматининг сирли лойиҳасидан воқиф бўлгани, мазкур лойиҳага асосан соҳилдаги кемалар тўхташ жойи кенгайтирилиши лозимлиги, ammo бу ишга озодлик ҳайкали халақит бераётганлигини айтган. Айтмоқчи, фирибгарни бу «савдоси» учун қўлга олишган, ҳатто беш йил қамоқ жазоси ҳам беришган. Бироқ, кейинчалик озодликка чиқиб, у Лос-Анжелесда бадавлат ҳаёт кечирган.

2. Америкалик қурилиш фирмаларининг эгаларидан бири янги Пиза минорасини қуриш лойиҳасини сотиб олган. Бизнесменга маъмурият ҳали йиқилиб улгурмаган миноранинг ўрнига янги, худди шундай қия минорани қуришни режалаштираётгани ҳақидаги «махфий хабар»ни етказган «сотувчи» мазкур қурилиш лойиҳасини ҳам олиб беришга ваъда берган.

1. Ушбу фирибгарликни амалга оширган «уддабурон»ни қўлга тушириш амалга ошмаган. Устига-устак унинг асл исми ҳам номаълум. Ушбу шахс америкалик бизнесменлардан бирига атиги минг фунт стерлинг эвазига Лондондаги Биг Бен соатининг юқори қисмида ресторан очиб ҳуқуқини берувчи «ҳужжат»ни сотган. Айтишларича, америкалик анойи то Лондон полициячилари уни Биг Беннинг юқори қаватига олиб чиқиб, у ерда соат механизми жойлашгани сабабли ҳеч қандай ресторан қуриб бўлмаслигини тушунтирмагунларича алданганини тан олмаган.

Генри Форд жуда катта миқдордаги пулни мерос қилиб қолдирган. Меросда 500 миллион АҚШ доллари 4157 та таълим ва хайрия муассасаларига қолдирилган.

Энг қисқа меросни Лондонлик банкирлардан бири қолдирган. Меросда «Мен таназзулга учрадим», деб ёзилган.

Миллиардер Мишель Ротшилд энг махфий мерослардан бирини қолдирган. Мерос матнида, «...мулкимни хатлашни ва бойлигимнинг қерда сақланиши ҳамда унинг қийматини эълон қилишга қаратилган суднинг ҳар қандай аралашувини мутлақо ман қиламан...», деган сўзлар маъжуд. Шунинг учун Ротшилд бойлигининг қиймати ҳалигача аниқ эмас.

Машҳур мерослар

Энг узун меросни Қўшма Штатларнинг асосчиларидан бири ҳисобланмиш Томас Жеферсон ёзиб қолдирган. Мулка тааллуқли шартлар Жеферсоннинг америка тарихи билан боғлиқ мулоҳазаларига аралашиб кетган. Меросдан маълум бўлишича, унинг меросхўрлари барча қулларига озодлик берганларидан сўнггина ўз улушларига эгаллик қилишлари мумкин экан.

Вилям Шекспирнинг мероси кейинчалик тарихда муҳим ҳужжат бўлишини ҳеч ким кутмаган бўлса керак. Шекспир жуда пишиқ киши бўлган қўринад. Сабаби у ўзининг меросида мебелларидан то пойфазаларигача меросхўрларга тақсимлаб чиққан. Айнан мерос ҳужжати-нинг маъжудлиги ҳам Шекспирнинг яшаб ўтганидан далolat беради.

Машҳур олим Алфред Нобель қариндошларига атиги ярим миллион қуллар билан мерос қилиб қолдирган. Қолган 30 миллион қулларни эса Нобель муқофоти ташкилотига мерос қилган. Олимнинг ушбу қарори қариндошлар томонидан анча тортишувларга сабаб бўлган.

Урта асрларда яшаб ўтган фермерлардан бири бевасита 100 ливрнинг мерос қилиб қолдирган. Меросда айтилишича, агар бева турмушга чиқса унга яна 100 ливр қўшиб берилади. Марҳум бу қарорини унинг аёли билан яшайдиган эркекнинг харажатлари катта бўлиши билан изоҳлаган. Бироқ, у пайларда турмушдан ажраш мумкин эмас эди.

Тушуниш энг қийин бўлган меросни машҳур физик олим Нилс Борнинг лаборанти ёзиб қолдирган. Меросда махсус термин ва фразеологик жумлалар шунчалар кўп ишлатилганки, ушбу матни тушунириб бериш учун тилшуно мутахассисларни жалб қилишга тўғри келган.

Темурбек тайёрлади

Huquq
yuridik gazeta

To'rsischi:
O'zbekiston
Respublikasi
Bosh
prokuraturasi

Bosh muharrir:
Jahongir MAKUMOV

Tahrir hay'ati:
Yusupboy G'OIPOV, Bahrididdin VALIYEV,
Baxtiyor NAZAROV (Bosh muharrir o'rinbosari), Svetlana ORTIQOVA, Tohir MALIK, Sherzodxon QUDRATXO'JAYEV,
Fozil MAMASHARIPOV (mas'ul kotib).

Tahririyat manzili:
Toshkent shahri, Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66-uy.
Telefon: 233-98-40,
233-10-53.
E-mail: huquq97@mail.ru
Faks: 233-64-85, 233-10-53.

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida 0188-raqam bilan ro'yxatga olingan. Nashr ko'rsatkichli - 231

Tahririyatga kelgan qo'lyozma va suratlar egalariга qaytarilmaydi. Muallifning fikrlari tahririyat fikridan farqlanishi mumkin. Nashrimizdan ko'chirib bosilganda «HUQUQ»dan oldingi qo'rsatilishi shart. Tijorat ahvamiyatiga molik materiallar ** belgisi ostida chop etiladi.

Buyurtma Γ — 56. 26 807 nusxada bosiladi. * Gazeta tahririyat kompyuter bazasida teblig va sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.

Sahifalovchi: X.HAMIDOV
Navbatchi muharrir: F.MAMASHARIPOV
Navbatchi: G.DEHQONOV
Musahihchi: A.MUSTAFOYEVA

Gazeta «Sharq» NMAK boshmaxonasida oset usulida chop etiladi. Korxonamanzil: Toshkent shahar, Buyuk Turan ko'chasi, 41-uy.
Boshmaxonaga topshirish vaqti: 21.00. Topshirildik: 22.30 23 45 6 7 8

Gazeta haftaning payshanba kunlari chiqadi.

Setuvda erkin narxda